

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr.1/2 (444/445)

1987 Velykos

Kai diena darosi ilgesnė už naktį,
kai ima sprogti medžiai ir žydėti ankstyvosios gėlės,
kai pradeda linksmiau čiulbėti paukščiai,
ir žmonių veiduose vis dažniau rodosi šypsena,
ženklas, kad artėja didžioji Prisikėlimo šventė

V e l y k o s

VOKIETIJOS LB ir VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJOS VALDYBOS
n u o š i r d ž i a i l i n k i visiems bendradarbiams,
rėmėjams ir draugams pavasariškos nuotaikos savo šeimose ir
didžiojoje visų mūsų šeimoje - Lietuvių Bendruomenėje.

Šiais Lietuvos krikšto 600-iais jubiliejiniais metais
prašykime prisikėlusį Kristų ir mūsų tėvynei PRISIKĖLIMO.

VOKIETIJOS LB TARYBOS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Vokietijos LB taryba yra Vokietijos LB vyriausias organas. Ji mūsų Bendruomenėje atlieka tas funkcijas, kurias valstybėse paprastai atlieka parlamentai: nustato ir priima Bendruomenės statutą, renka Valdybą ir nustato jos būstinę, tvirtina samatą ir samatos įvykdymą. Ji taip pat renka Kontrolės komisiją, Garbės teismą ir kitus organus. Tarybą kas treji metai tiesioginiu ir slaptu balsavimu renka visi Bendruomenės nariai (žr. statuto 30 ir 31 str.str.).

1986 buvo rinkiminiai metai. Naujai išrinktoji Taryba pirmosios sesijos susirinko 1987 kovo 7 Vynmedžio (Zum Rebstock) svetainėje Hüttenfelde. Iš išrinktų 15 narių atvyko 12. Pasikeisdami pirmininkavo naujai išrinkto Prezidiumo pirmininkas tėv. Alf. B e r n a t o n i s ir vicepirmininkas dr. Vilius L é n e r t a s, sekretoriavo Alina G r i n i e n é. Susikaupimo minute pagerbti praėjusiais metais ir šiemet mirę nusipelnę Vokietijos LB darbuotojai kun.Vaclovas Šarka bei Fricas Šlenteris ir žymusis filosofas bei poetas prof.dr.Antanas Maceina.

Priimta kartu su kvietimais į suvažiavimą išsiuntinėta 16 punktų darbotvarkė. Balsams skaičiuoti pakviesti Vincas Bartusevičius ir Jonas K.Valiūnas.

Praėjusio suvažiavimo protokolas visiems nariams buvo išsiuntinėtas iš anksto; dabar jis priimtas be skaitymo ir pataisų.

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž.Juozas S a b a s. Vokietijos LB daugelį metų turi maždaug pastovų narių skaičių - apie 1.000. Per praėjusius kadencinius metus įstojo 36 nauji nariai (20 į Memmingeno LB apylinkę, 5 į Romuvos, 4 į Schwetzingeno ir t.t.). Maždaug tiek pat narių mirė arba "dingo be žinios", t.y. pakeisdami gyvenvietę nepranešė naujo adreso ar išvyko iš Vokietijos. Vokietijos LB apylinkių sąrašė dar yra 30 apylinkių, bet apie pusė jų neveiklios arba

besilikviduojančios. Keletas apylinkių neįstengia surinkti narių solidarumo įnašų.

Numatytos suruošti Pirmosios Europos lietuvių dienos Vokietijoje, Hüttenfelde. Šiemet jos negalėjo būti ruošiamos dėl neužbaigto apdegusios pilies remonto ir berniukų bendrabučio statybos bei 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejaus minėjimo Romoje ir kitur. 1988 įvyks masiniai renginiai Kanadoje - PLB Seimas, Šokių šventė, Kultūros kongresas ir kit. Jei neatsiras panašių kliūčių, ELD galės būti suruoštos tik 1989.

1986 lapkričio 21-23 sukviestas gausus Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas. Jame buvo plačiai aptartas LB statuto keitimas ir kiti klausimai. Vertingą meninę programą pateikė Vokietijos lietuvių kultūros draugija.

Vokietijos LB valdyba kartu su Vasario 16 gimnazija ir LABDAROS draugija š.m. sausio 24 surengė dideles Jono Glemžos 100 metų amžiaus jubiliejaus iškilmes. Pasisekė centrinis Vasario 16 minėjimas š.m. vasario 14 Hüttenfelde. Pirmininkas kvietė LB tarybos narius per tokius masinius renginius padėti priimti ir užimti garbinguosius svečius. Atkreipė dėmesį į tai, kad centriniai minėjimai nėra suneštinės vaišės, todėl tautiečiai neturėtų neštis savo gerimų ir užkandžių, bet pasinaudoti rengėjų įrengtu bufetu ir baru.

Pilies atstatymas vyksta iš lėto. Draudimas sumoka už visus išorės, bokšto, salės atnaujinimo bei elektros instaliacijos darbus, iš viso per 3 milijonus DM. Iki šiol jau išleista apie 1.960.000,--DM iš draudimo gautų pinigų. Dar trūksta apie 3 milijonus DM. 1988 biudžete Bonna žada skirti 1,5 milijono DM, Wiesbaden - 0,5 milijono DM. Lietuviai turėtų surinkti irgi 0,5 milijono DM. Jei mums numatyta suma ir pasisektų kaip nors sutelkti, tai visvien dar trūktų pusmilijonio. Šį klausimą numato svarstyti Bonnos, Wiesbadeno, Vokietijos katal.vyskupų konferencijos ir LB atstovai.

Apie Europos kraštų LB ir lietuvių jaunimo sąjungų vadovų suvažiavimą XXXIII Lietuviškųjų studijų savaitės išvakarėse 1986 liepos 27 ir 28 Salzburge Austrijoje pranešė Vokietijos LB valdybos vicepirmininkas Vincas B a r t u s e v i č i u s . Dalyvavo Pasaulio LB vicepirmininkė Birutė Jasaitienė iš Čikagos, PLJS valdybos atstovė Danutė Mažeikienė iš Los Angeles, VLIKo įgyliotinis Algis Klimaitis, Austrijos, Didž.Britanijos, Prancūzijos, Švedijos ir Vokietijos LB bei LJS vadovai. Ypač gausiai buvo atstovaujama Vokietijos LB. Išklausyti pranešimai apie Lituanistinę katedrą Čikagoje, apie pasaulinius lietuvių renginius - VI PLJ kongresą Australijoje, 1988 renginius Kanadoje, apie padėtį Europos kraštų LB. Paaiškėjo, kad ji maždaug tokia pat, kaip ir Vokietijoje. Daugiau veikia Didž.Britanijos lietuvių sąjunga. Prancūzijos lietuvių veikla telkiasi Paryžiuje, bet ir ten apie pusę lietuvių jau suprancūzėję. Svarstomas klausimas į LB priimti ir svetimtaučius.

Salzburgiškiame suvažiavime atsispindėjo ir nenormalūs VLIKo ir Pasaulio LB santykiai. Dėl to priimta rezoliucija, kviečianti abu pasaulinius veiksnius bendradarbiauti. Pasiūlyta remti Vasario 16 gimnaziją, "Pasaulio lietuvi" ir "Europos lietuvi". Mūsų gimnazija jau pajuto to raginimo pasėkmes: paskelbti Anglijoje ir kitur Europoje vajai, gaunamos aukos.

Finansiniai Vokietijos LB dokumentai - balansas, pr.metų sąmatos įvykdymas ir šių bei ateinančių metų sąmatos - išsiuntinėti Tarybos nariams anksčiau. Vokietijos LB valdybos išdininkas Arminas L i p š y s nurodė, kad dėl jų bus galima pasisakyti juos tvirtinant, dabar gi atkreipė dėmesį į mažą solidarumo įnašų sumą - vos 5.410,10 DM. Kvietė pagalvoti, kaip būtų galima tą sumą padidinti.

Kontrolierius Jonas V i t k u s supažindino su š.m. sausio 30 Kontrolės komisijos vykdyta kontrole. Rasta, kad atskaitomybės knygos vedamos tvarkingai ir visi peržiūrėti finansiniai dokumentai teisingi, todėl siūlė juos tvirtinti, atleidžiant Valdybą nuo atsakomybės.

Garbės teismo pirmininkas Justinas L u k o š i u s pranešė, kad joks skundas Garbės teismo nepasiekė, nors jų buvo. Juos išsprendė VLB tarybos rinkimų komisija ir VLB valdyba.

Referentas politiniams reikalams inž.Jonas K. V a l i ū n a s pastebėjo, kad jis neturėjo progos daryti kokius nors politinius žygius ir tų pareigų atsisakė.

VLB tarybos rinkimų komisijos pirmininkas Jonas V i t k u s pateikė smulkia pr.m. lapkričio vykusių rinkimų į Tarybą apžvalgą. Į rinkimų sąrašą įtraukti 783 nariai: 341 moteris ir 442 vyrai. Rinkimų sąrašų neatsiuntė Bielefeldo, Neustadto/Holst. ir Solingeno LB apylinkės, todėl jų nariai negalėjo balsuoti. Balsavo 504 nariai. Rinkimų amžiaus vidurkis 48,9 metai. Gautas tik vienas skundas dėl įrašymo į kandidatų sąrašus VLB Memmingeno

apylinkės nario Br.Čepulevičiaus. Jis buvo atmetas. Paskutinis Rinkimų komisijos posėdis įvyko š.m. sausio 27 Romuvoje. Sudeginti balsavimo lapeliai, o rinkimų sąrašai perduoti Vokietijos LB valdybai. Rinkimai kainavo 2.705,--DM. Rinkimų komisijos nariai nepaėmė nieko už naudojimą rinkimų reikalams savo telefonų, automobilių ir turėtų kitų išlaidų, neskaitant sugaišto laiko. Už teisingą ir tvarkingą rinkimų pravedimą Tarybos rinkimų komisijos pirmininkui Jonui Vitkui, vicepirmininkui Antanui Veršeliui ir sekretoriui Ričardui Tendzegolskiui suvažiavimo dalyviai garsiais plojimais išreiškė padėką.

Vasario 16 gimnazijos auklėjamąjį darbą ir finansinę padėtį nušvietė jos direktorius Andrius Š m i t a s . Per paskutiniuosius dvejus metus Gimnazija turėjo patenkinamą mokinių skaičių. Šiemet jų buvo 82 iš 12 kraštų; praėjusiais metais kiek daugiau. 1986 mokyklos išlaikymas kainavo 1.840.000,--DM, kurių 90% davė vokiečių valdžia. 60.000,--DM pridėjo Vokietijos katal.vyskupų konferencija. Iš Europos ūkio bendruomenės (EWG) pasisekė gauti 104.000,--DM ir tik su mažu trūkumu įvykdyti pr.metų sąmatą.

1986 gimnazija gerais pažymiais baigė 5 abiturientai. Šiemet abitūros egzaminus laiko irgi 5 mokiniai. Tikimasi, kad visi išlaikys.

Laisvalaikį mokiniai užpildo dainuodami chore, grodami orkestre, šokdami tautinius šokius, lošdami krepšinį ir stalo tenisą, visur pasiekdami gerų rezultatų. Įrengtos naujos sporto aikštės Romuvos parke, kuriomis bus pradėta naudotis pavasarį.

Š.m. gegužės mėnesį numatomas baigti ir pašventinti berniukų bendrabutis. Jau dabar pradeda registruotis mokiniai ateinantiems mokslo metams. Iki šiol yra užsirašę 6 iš užsienio, daugiausia iš Kanados. Atrodo, kad jų skaičius nebus mažesnis už šiemetinį. Mokslas Gimnazijoje aukšto lygio. Didžiausias dėmesys kreipiamas į lituanistinius dalykus.

Dipl.inž.Juozas S a b a s . paaiškino, kad yra įsteigtas Fondas Vasario 16 gimnazijai remti. Jo uždavinys - padėti Gimnazijai vesti racionalią atskaitomybę. Valdžios teikiama parama pervedama tiesiog į Gimnazijos sąskaitą, o visos aukos eina per Šalpos fondą.

Vasario 16 gimnazijai remti fondo apyskaitą pateikė jo išdinininkas Antanas Š i u g ž d i n i s , jun. Nuo Fondo įsteigimo 1983 iki šios dienos gauta aukų Gimnazijai 120.141,89 DM, berniukų bendrabučio statybai 145,290,35 DM, iš testamentinių palikimų 50.809,99 DM, palūkanų 5.254,09 DM, kopyltėlei pilyje įrengti 4.000,--DM ir kitų pajamų 2.343,--DM, iš viso 327.839,32 DM. Praėjusiais metais gauta Gimnazijai 20.816,73 DM, bendrabučio statybai 63.234,85 DM, iš test.palikimų 3.764,47 DM ir kopyltėlei pilyje įrengti 3.000,--DM, iš viso 90.816,05 DM. Daugiausiai aukų 1986 sudėjo Vokietijos lietuviai - 55.604,62 DM, iš užsienio gauta 35.211,43 DM. Pinigai naudojami aukotojų nurodomiems tikslams.

Vokietijos LJS valdybos pirmininkas stud.Romanas Dirgėlas į suvažiavimą neatvyko ir savo atstovo bei pranešimo raštu neatsiuntė, todėl 9-tas punktą iš darbotvarkės iškrito.

Pradedant diskusijas dėl pranešimų, pirmininkavimą perėmė Prezidiumo vicepirmininkas dr. Vilius L é n e r t a s . Per diskusijas nariai norėjo susipažinti su smulkia Vasario 16 minėjimo apyskaitą ir jie buvo supažindinti. Taip pat domėjosi dėl ko Br.Čepulevičius pripažintas nepilnateisiu LB nariu (dėl nemokėjimo solidarumo įnašų), dėl vargo mokyklų bei tautinių šokių grupių rėmimo. Klausimus paaiškino VLB valdybos nariai. Bendrai aiškintasi padėtis tų LB apylinkių narių, kurie nori priklaustyti LB ir mokėti solidarumo įnašus, bet jų apylinkės yra likvidavimosi stadijoje ir solidarumo įnašų nerenka. Paaiškėjo, kad kai kurie pareigingesni LB nariai savo solidarumo įnašus sumoka tiesiog į Vokietijos LB valdybos sąskaitą (Konto-Nr.5817978 Deutsche Bank Weinheim BLZ 670 700 10).

Atsakydamas į klausimus, direkt.A.Šmitas paaiškino, kad Gimnaziją lanko keletas mokinių, kurių tėvai neturtingi ir gyvena iš socialinės paramos. Už jų išlaikymą bendrabuty (pastogę, maistą ir kt.) sumoka Vasario 16 gimnazijai remti fondas arba privatus rėmėjas. Mokiniam iš užsienio stipendijas skiria Lietuvos fondas per Pasaulio LB valdybą.

Kontrolės komisija rado, kad Romuvos gyventojai moka per žemas nuomas už butus. Nutarta šį klausimą spręsti pavesti Vokietijos LB valdybai.

Dėl Vokietijos LB valdybos balanso, sąmatos įvykdymo ir sąmatų neaiškumų nebuvo. Vienbalsiai nutarta 1986 gruodžio 31 balansą 1.120.656,47 DM, 1986 sąmatos įvykdymą 125.025,29 DM, 1987 sąmatą 100.504,--DM ir tokios pat sumos 1988 sąmatą tvirtinti ir atleisti Valdybą nuo atsakomybės.

Buvo baimintasi, kad labai daug laiko pareikalaus statuto keitimas, bet baimė pasirodė be pagrindo. Buvo svarstomas dipl.teis.J.Lukošiaus praeitam suvažiavimui pateiktas statuto projektas lietuvių kalba ir Vokietijos LB valdybos šio suvažiavimo nariams išsiuntinėtas projektas vokiečių kalba. Referavo Vincas B a r t u s e v i č i u s . Iš esmingesnių pa-

keitimų paminėtinas tik išbraukimas neaiškios nepilnateisio nario sąvokos. Naujasis statutus priimtas vienbalsiai. Jis įsigalios įregistruotas teisme. Prieš tai jis bus duotas vokiečių stilistui peržiūrėti kalbą. Įregistravus teisme, jis bus išverstas į lietuvių kalbą ir išsiuntinėtas LB nariams.

Veiklos gaires smaigstė dipl.inž.Juozas S a b a s . Bus tęsiamas pilies remontas. Ateinančią vasarą bus bandoma suruošti lietuvių tėvų ir vaikų stovyklą Romuvoje, LB darbuotojų suvažiavimą rudenį, išversti naująjį LB statutą į lietuvių kalbą ir išsiuntinėti, 1988 surengti centrinį Vasario 16 minėjimą (vasario 20) Hüttenfelde.

Per diskusijas pageidauta, kad į LB darbuotojų suvažiavimus būtų kviečiami Vokietijos liet.krikščionių sielovadų atstovai ir tautinių šokių grupių vadovės. Tėv.Alf.Bernatonis kvietė LB paveikiai įsijungti į Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus minėjimą. Jis bus ruošiamas visose Vokietijos katalikų vyskupijose. Vienas didžiausių bus š.m.spalio 25 Mainze. Pageidauta, kad ruošiant šiuos minėjimus, evangelikai bendradarbiautų su katalikais.

Į VOKIETIJOS LB VALDYBĄ slaptu balsavimu išrinkti ir po suvažiavimo taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas dipl.inž.Juozas Sabas, vicepirmininkas vyr.mokyt.Vincas Bartusevičius, sekretorė Elena Tesnau, išdininkas banko skyriaus vedėjas Antanas Šiugždinis ir narys direktorius Andrius Šmitas. Kandidatas - tarnautojas Walter Vitkus.

Kontrolieriais išrinkti - Ričardas Tendzegolskis, Antanas Veršelis ir Jonas Vitkus.

Garbės teismas sudarytas iš pirmininko dipl.teis.Justino Lukošiaus ir narių - vyr.mokyt. Vingaudas J.Damijonaičio, dr.Sauliaus Girniaus ir dr.Viliaus Lénerto.

Politiniais reikalais rūpintis pavesta Vokietijos LB valdybai.

Uždarydamas suvažiavimą, tėv.Alf.Bernatonis dėkojo senajai Vokietijos LB valdybai už atliktus darbus, VLB tarybos rinkimų komisijai - už pavyzdinai pravestus rinkimus, ir Kontrolės komisijai - už kruopštų VLB valdybos atskaitomybės patikrinimą. Sugiedotas Lietuvos himnas.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

H ü t t e n f e l d

Centrinis Vasario 16 minėjimas šiemet buvo numatytas labai iškilmingas - kartu su Vasario 16 gimnazijos naujo berniukų bendrabučio pašventinimu. Sausy prasidėjusiems šalčiams statybos darbus nudelsus, bendrabučio šventinimas turėjo būti atidėtas vėlesniam laikui. Tai sutrukdė aukštųjų valdžios pareigūnų dalyvavimą iš Bonnos ir Wiesbadeno.

Vasario 14 atnaujintame pilies bokšte pirmą kartą iškelta mūsų trispalvė plačiai apylinkei skelbė, kad lietuviai šiandien švenčia, ir džiugino į minėjimą besirenkančių tautiečių širdis. Šventė pradėta popiet katalikų ir evangelikų iškilmingomis pamaldomis.

Perpildytoje bažnytelėje katalikams pamaldas laikė vysk.dr. A n t a n a s L. D e k s - n y s su tėvu Alf.Bernatoniu ir kunigais Br.Liubinu, K.Senkum bei iš Romos atvykusiu Ed. Putrimu. Įneštos Lietuvos, ateitininkų ir skautų vėliavos.

Pamokslą vyskupas pradėjo J.Aisčio Amžių giesmės posmais ir klausimu, kodėl Vasario 16 dabar Lietuvoje draudžiama švesti, kodėl neleidžiama kelti Lietuvos trispalvės, kurią čia prie altoriaus matome ir kuri linksmi plazda Romuvos pilies bokšte? Atsakymą randame 1918 Vasario 16 Akte. Jis skelbė nepriklausomos, demokratiniais pagrindais sutvarkytos Lietuvos valstybės atstatymą ir jos atskyrimą nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. Tokia Lietuva 1918 ir buvo atkurta. Šiandien ji nebe laisva, bet priklausoma nuo Maskvos. Okupantas nenori, kad lietuviai, minėdami Vasario 16, prisimintų laisvės laikus. Dostojevskis sakė, kad jokie pančiai neleidžia žmogui užmiršti, jog jis žmogus. Petkaus, Terlecko, Sadūnaitės idėjos pavergėjui pavojingesnės negu tankai ir patrankos. Pamokslininkas kvietė maldoje jungtis su broliais ir sesėmis, kovojančiais už laisvę tėvyneje. Gražiai giedojo mokyt.Br.Lipšienės vadovaujamas mokinių chorelis ir visa bažnyčia.

Irgi pilnoje evangelikų bažnyčioje pamaldas laikė kun. Fr. S k é r y s . Savo pamoksle jis vedė lygiagrečią tarp Dovydo kovos su milžinu Galijotu ir mažos mūsų tautos priešinimosi maskvinei imperijai. Vargonais grojo Daiva Hermanienė iš Müncheno. Buvo giedamos lietuviškos giesmės.

Po pamaldų į Bürgerhaus'ą sugužėjo apie 600 žmonių. Čia scena buvo papuošta Lietuvos bei Vokietijos vėliavomis, vyčiu ir gėlėmis. Minėjimas pradėtas mokinių mišraus choro sugiedotais mūsų tautos ir vokiečių himnais. Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž. Juozas S a b a s lietuviškai pasveikino aukštucius svečius ir visus susirinkusius.

Sveikinimą vokiečių kalba pakartėjo vicepirmininkas ir Lietuvių kultūros instituto vedėjas Vincas B a r t u s e v i č i u s , pavardėmis šuminėdamas garbinguosius svečius ir dėkodamas už dėmesį mūsų tautai sunkiausiose jos valandose. Mūsų mintys skrenda į tolimą praeitį, kai Lietuva buvo didelė ir galinga, ir į artimesnę - 1918-1940 -, kai ji buvo laisva. Tie laikai praėję, bet ne be pėdsakų. Jie mus įpareigoja. Mes tebetikime tomis jėgomis, kurios 1918 įgalino atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Šiomet viso pasaulio lietuviai mini 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejų. Prieš 600 metų mūsų tauta buvo atsistojusi prieš dilemą - priimti Rytų ortodoksų krikščionybę ar Vakarų katalikybę. Apsisprendė už pastarąją, tuo pat įsijungdama į Vakarų kultūrą. Šiandien Lietuvoje tautybė ir religija neatskiriamai susipynusios. V.Bartusevičius priminė ir Europos parlamento 1983 sausio 13 nutarimą, raginantį reikalauti Pabaltijo dekolonizavimo. Mes reikalaujame Lietuvai laisvės.

Bundestago narys dr.Franz Hermann Kappes, CDU, išreiškė pasigėrėjimą lietuviais, kurie, ir svetur gyvendami, stengiasi išlaikyti savo tautiškumą. Jei Vasario 16 gimnazijai prireiktų paramos, žadėjo pasirūpinti, kad ji būtų suteikta.

Ministerialrat dr.O.Liebscher perdavė Hesseno krašto vyriausybės, socialinių reikalų ministerio Armin Clauss ir jo bendradarbių sveikinimus. Apgailestavo, kad šiandien dar negalėjo būti pašventintas berniukų bendrabutis. Tikėjosi, kad kai jis bus baigtas, padidės susidomėjimas Gimnazija. Tada galės būti nusmailgstytos gairės laimingai mokyklos ateičiai.

Pagrindinę kalbą pasakė Pasaulio LB vicepirmininkė kultūros reikalams M i l d a L e n k a u s k i e n ė iš Clevelando, Ohio, USA. Pirmiausia ji perdavė PLB valdybos sveikinimus ir jos vardu kvietė Vokietijos lietuvius gausiai vykti į VI Pasaulio LJ kongresą Australijoje 1987-1988, į I Pas. liet.kultūros kongresą bei Tautinių šokių šventę Kanadoje 1988.

M.Lenkauskienė savo paskaitą perteikė gražia kalba, išpindama ją mūsų žymiųjų poetų Putino-Mykolaičio, Kazio Bradūno, Bernardo Braždžionio bei filosofų dr.Juozo Girniaus ir prof.dr. Antano Maceinos, o taip pat sąžinės kalinių Viktoro Petkaus, Gintauto Iešmanto, Vytauto Skuodžio, Povilo Pečeliūno ir kitų rinktinėmis mintimis. Savo paskaitai moto paėmė iš Lietuvių chartos - išlaikyti, kurti ir ugdyti savo tautinę gyvybę, kalbą ir tautines bei valstybines tradicijas ir perduoti jas ateities kartoms bei siekti Lietuvai laisvės. Prelegentė rado ypač prasminga kalbėti apie tai šioje vietoje, kur veikia viena iš lietuvių tvirtovių išseivijoje - Vasario 16 gimnazija - ir kur tėvai bei mokytojai veda kovą už lietuviškosios išseivijos tautinę gyvybę. Daug kartų pabrėžė reikalą stiprinti tėvynės meilę ir tai ne tik žodžiais, bet ir darbais. Baigė paskaitą Kaune bolševikų nugriautame žuvusiems už Lietuvos laisvę paminkle įrašytu šūkiu - Redde quod debes - atiduok (tėvynei) ką privalai! Tėvūna Lietuva gyva mūsų širdyse ir darbuose!

Prelegentė apdovanota publikos triukšmingais plojimais, o rengėjų - gėlėmis.

Tuo pat buvo pateikti įrodymai, kad Vokietijos lietuviai ne tik žodžiais, bet ir darbais išreiškia savo tėvynės ir jos atžalyno meilę. Į sceną įkopus VLB Düsseldorfo apylinkės pirmininkas Martynas Valaitis pareiškė, kad jis Gimnazijos berniukų bendrabučio statybai aukojo 10.000 DM. Vasario 16 gimnazijos direktorius A.Šmitas, jam dėkodamas pranešė, kad tam reikalui yra ir daugiau stambių aukų. Veronika ir savanoris kūrėjas Viktoras Sutkai, negalėdami atvykti į minėjimą, atsiuntė 20.000 DM auką, Gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alf.Bernatoniš paaukojo 10.000 DM, dr.Alina Veigel-Plechavičiūtė - 7.000 DM, Zigmąs Vencius - 5.000 DM. Per ilgai užtruktų išvardijimas tūkstantininkų ir šimtininkų, kurių sąrašas ilgas. Tačiau visi, daugiau ar mažiau aukojo, parodo, kad lietuvių išlaikymas svetur jiems nėra tuščios sąvokos.

Po trumpos pertraukos apie 600 lietuvių ir jų svečių gėrėjosi tikrai gražia Vasario 16 gimnazijos mokinių atlikta menine programa. Mišrus choras, pasikeisdamas su orkestru bei tautiniais šokiais, darniai padainavo ketvertą J.Gudavičiaus, A.Vanagaičio, G.Gudauskienės bei liet.liaudies dainų ir pabaigai - iš G.Verdi "Nabucco" operos išseivius iki ašarų jaudinančią belaisvių giesmę. Tautinių šokių grupė pasigėrėtinai sušoko Čigonėlių, Rugučius, Abrūsėlių, Audėjėlę ir Malūnėlių. Gabieji muzikantai - A.Tijūnėlytė (smuikas), K.Motekaitis (smuikas) ir A.Gaidimauskaitė (piano) - pagrojo St.Šimkaus Kur bakūžė samanota. 10-ties mergaičių ansamblis padainavo tris J.Tallat-Kelpšos, B.Gorbulskio ir liet.liaudies dainas. Šauniai grojo mokinių orkestras A.Paltino įdomiai aranžuota liet.liaudies daina Beržėlių ir J.Gaižausko Laktiingalų valsą. Chora, orkestrą ir visą muzikinę programą paruošė ir ją dirigavo muzikos mo-

kyt. Arvydas P a l t i n a s , o šokėjus išmankštino ir jiems vadovavo Živilė G r o d - b e r g i e n ė . Abu vadovai parodė, kad didelėmis pastangomis galima ne tik išlaikyti kasmet savo sudėtį keičiančių grupių meninį lygį, bet jį dar ir pagerinti.

Dėkodamas už pasigėrėtiną programą minėjimo rengėjų ir žiūrovų bei klausytojų vardu, Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž.J.Sabas įteikė Ž.Grodbergienei ir Paltinui gėlių, o pastarajam dar ir butelį šampano.

Dipl.matematikas K.Ivinskis pakvietė visus užsukti į Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos kavinę pasistiprinti kava bei pyragais ir tuo paremti jos delegatų kelioną į VI PLJS kongresą Australijoje. Šalia jaunimo kavinės dar veikė Romuvos liet.moterų klubo užkandinė. Netruko ir įvairių gėrimų baro. Jį įrengė ir aptarnavo Vokietijos LB valdyba.

Per keletą minučių rengėjai su paslaugiu svečių pagalba pertvarkė salę - sustatė staliukus bei kėdes ir dar paliko vietos šokiams. Smagiai iki 2 val. po vidurnakčio grojo ką tik iš gastrolių Brazilijoje sugrįžusi Donauschwaben-Trachten šešių muzikantų kapela iš Rastatto. Įsilinksminę pramogautojai dar ir tuo laiku nenoriai skirstėsi.

H a m b u r g

Šiomet hamburgeriškiai pirmieji suskato paminėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69-ąsias metines. Vasario 7 Šv.Marijos bažnyčioje šv.mišias aukojo Vokietijos liet.katalikų sielovados direktorius kun.Antanas Bunga.

Minėjimas vyko tos bažnyčios salėje. Pradėjo VLB Hamburgo apylinkės pirmininkas Leo Narkus. Sugiedotas Lietuvos himnas. Susikaupimo minute pagerbtas a.a.kun.Vaclovas Šarka.Sveikinimo kalbas pasakė latvių, estų ir kitų tautybių atstovai. Paskaitą apie Lietuvos nepriklausomybę skaitė VLIKO įgaliotinis Algis Klimaitis.

Pasivaišinimas vyko Hamburgo lietuviams katal.vyskupijos duotose naudotis patalpose Holzdamm gatvėje. Garsiai skambėjo pianinu Kelerienės palydimos mūsų liaudies dainos.

S c h w e t z i n g e n

Po pastarojo karo Amerikiečių armijoje Vokietijoje buvo net kelios grynai lietuviškos darbo kuopos. Pamažu jos nyko ir dabar iš viso jų nebėra. Iš buvusių lietuvių darbo kuopų lietuviškiausia yra pasilikusi 8591 LSCo Schwetzingene. Nors ir ji nulietuvėjusi, bet joje dar likusieji tautiečiai stengiasi išlaikyti buvusias tradicijas. Į tas jų pastangas vadovybė atsižvelgia.

Ir šiomet Vasario 16 visi lietuviai buvo atleisti nuo darbo ir galėjo atšvęsti 69-ąsias savo nepriklausomos valstybės atstatymo metines. Kuopos klube susirinko kuopoje dirbą arba joje dirbę 34 vyrai, VLB Schwetzingeno apylinkės nariai. Minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas Jonas Vitkus. Kalbą apie nepriklausomybės atstatymą ir jos netekimą pasakė buv. tos apylinkės pirmininkas Mikas Miniauskas. Sugiedotas tautos himnas. Ilgokai tęsėsi draugiški pokalbiai prie alaus ar vyno stiklo. Ypač malonu buvo pabuvoti jau į poilsį išėjusiems vyrams, kuriems į šį klubą retai betenka užsukti.

M ü n c h e n

Baltų kultūros dienos Münchene vyko nuo vasario 10 iki kovo 1 užsieniečių Susitikimo namuose. Atidarytos dail.Alfonso KRIVICKO paruošta paroda apie lietuvių grafiką ir meno leidinius. Atidarymo žodį tarė Susitikimo namų kuratorijos pirmininkas prof.dr.H.Glassl. Dail.Krivicką pristatė LB Müncheno apylinkės pirmininkas inž.R.Hermanas. Parodos ruošėjas kalbėjo apie lietuvių grafikos vystymąsi iki jos pasaulinio pripažinimo. Buvo išstatyti Lietuvoje kuriančių ir iševijojusių grafikų darbų pavyzdžiai: daug plakatų, meno leidinių. Skyrelyje apie lietuvius kultūrininkus Vokietijoje buvo išstatyta sol. Lilijos Šukytės, rež.Jono Jurašo ir Lenos Valaitytės nuotraukos, plakatai, plokštelės, recenzijos.

Dr.Kajetonas J. ČEGINSKAS skaitė paskaitą tema - 600 metų Lietuvos krikščionybei, o latvis Valdis LABINSKAS kalbėjo apie Estijos ir Latvijos 800 m. krikščionybės sukaktį. Baltų Centr.bibliotekos vedėjas Darmstade Otto BONG du vakarus aiškino ir rodė skaidres apie pabaltiečių istoriją knygose iki 1914 ir po 1914. Alla SEEBERG pranešė ir rodė skaidres apie latvių tautinius drabužius. Literatūros vakare H.von HIRSCHHEYDT skaitė latvių ir vokiečių autorių kūrybą.

Vasario 21 lietuviai ir estai kartu minėjo savo nepriklausomybės atstatymo 69-ąsias metines. Trumpus atidarymo žodžius pasakė Susitikimo namų vedėjas J.LIEPINS, estų pirmininkas J.ESTAM ir inž.R.HERMANAS. Invokacijas sukalbėjo Vokietijos liet.katalikų

sielovados direktorius kun. Antanas BUNGA ir estų pastorius G. PIIR. Po vokiečių ir svetimtaučių svečių sveikinimų paskaitą skaitė Pabaltiečių draugijos pirmininkas dr. Olgrid AULE. Sugiedoti himnai.

Meninę programą atliko Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Živilės GRODBERGIENĖS, akordeonu palydint mūncheniškiui Mečiui BŪVIUI. Su didele pasisekimu mokiniai pašoko penkis šokius, padainavo 5 dainas, padeklamavo eilėraščių. Gražiai pranešinėjo Gabija Diavaraitė. Tikriausiai mūsų gimnazijos pasirodymas sutraukė apie 200 žmonių, kurie įvairiais šukiais ir plojimais palydėjo aštuonių porų grakščius lietuviškus šokius.

Turtingų vaišių bufete pasistiprinę, gražiai bendravo pabaltiečiai ir jų svečiai, pageidaujanti daugiau panašių renginių. Baltų kultūros dienos užbaigtos ekumeninėmis pamaldomis, kur lietuvių maldas skaitė Jurgis PAULIUKIČIUS.

M e m m i n g e n

Iki šiol čia visus renginius ruošdavo K. Radzevičiaus vadovaujama LB apylinkės valdyba. Jam iš pareigų pasitraukus, tas darbas atiteko prieš Kalėdas išrinktai naujai LB vadovybei. Šiemetinio Vasario 16 minėjimo suruošimas buvo jai lyg ir egzaminas. Reikia pasakyti, kad K. Radzevičiaus ir kitų talkininkų padedama, išlaikė ją labai gerai.

Vasario 22 anksčiausiai suskato melstis lietuviai evangelikai. Pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė iš Mannheimo atvykęs kun. Fr. Skėrys.

Kiek vėliau iškilmingas šv. mišias su kun. A. Bunga aukėjo ir šventinį pamokslą pasakė vysk. dr. Antanas L. Deksnys. Giedojo solistė Violeta HERMANAITĖ-SARACH, vargonais palydima brolio Alfredo Hermano. Į giesmes laikas nuo laiko darniai įsijungė ir visi besimeldžiantieji, tarp kurių buvo ir nemaža mūncheniškių. Kartu meldėsi ir burmistras dr. Ivo Holzinger.

Po pamaldų, kun. A. Bungos rūpesčiu, svečiai buvo pavaišinti seselių pagamintais skaniais pietumis.

Didžiojoje Kultūros namų salėje, papuoštoje lietuvių, vokiečių, miesto ir Vatikano vėliavomis bei šukiu "Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę", minėjimą atidarė LB apylinkės pirmininkas Antanas Jurgaitis, pakviesdamas atsistojimu pagerbti žuvusius, kovojančius ir kankinamus už Lietuvos laisvę. Sugiedotas tautos himnas.

Maironio eilėraščių, iš kurio paimtas minėjimo šukis, padeklamavo Angelika Jurgaitytė. Kun. Fr. Skėrys sukalbėjo maldą ir tarė sveikinimo žodį. Sveikino ir vysk. Deksnys, primindamas 600 metų Lietuvos krikšto jubiliejų, kun. dekanas Walch, kun. Ant. Bunga, latvių pirmininkas Vilipsons, Bund der Vertriebenen atstovas Bern. Günther ir miesto pareigūnai.

Turiningą paskaitą vokiečių kalba apie 700 metų mūsų tautos valstybingumo tradicijas skaitė VLB Mūncheno apylinkės pirmininkas dipl. inž. Richardas Hermanas. Gražiai dainavo jo duklė solistė Violeta Sarach, pianinu palydima brolio muziko Alfredo Hermano. Klausytojai triukšmingais plojimais reiškė pasigėrėjimą jos dainuojamomis operų arijomis ir "Diemedžiu žydėsiu" romansais. Almos Mikalauskaitės - Neumann vadovaujama tautinių šokių grupė sušoko 5 šokius. Programa baigta, solistei ir visai salei giedant Lietuva brangi. Ją pravedė LB apylinkės sekretorė Herta Schüle.

Pirmininkas A. Jurgaitis nuoširdžiai dėkojo dvasiškiams už pamaldas, visiems programos atlikėjams bei ruošėjams. Priminė, kad visų laukia vertingais laimikiais turtinga loterija ir šaunių kulinarių Būručių Michailovienės bei Weidlich paruoštos vaišės. Vaišinosi per 150 žmonių. Smagiai veikė Kalinauskų atžalyno įrengtas ir aptarnaujamas įvairių gėrimų baras, kurio visas pelnas paskirtas LB apylinkei.

Bendrus šokius pradėjo tautinių šokių šokėjai, iškviesdami patrepsėti vyresnius. Iki vidurnakčio aidėjo muzika ir lietuviškos sutartinės.

Atrodo, kad VLB Memmingeno apylinkė yra gerame kelyje: paskutinėmis savaitėmis net 16 padidino savo narių skaičių, turi gerus ryšius su vietos vokiečių visuomene bei jos vadovais ir su kitomis tautybėmis. Minėjimą aprašė ir jo fotografiją išspausdino vietos vokiečių laikraštis.

R a s t a t t

Mūsų nepriklausomos valstybės atstatymo metines rastatiškiai paminėjo vasario 28. Dvylikos apaštalių bažnyčioje ekumenines pamaldas laikė tėv. Alf. Bernatoniš ir kun. Fr. Skėrys. Pamokslą apie tautos nepriklausomybę religine prasme pasakė kun. Fr. Skėrys: tik nepriklausomų tautų žmonės gali pilnai naudotis Dievo duota laisve, - kalbėjo jis.

Šv.mišias aukojo tėv.A.Bernatonis. Visi darniai giedojo liet.giesmes, vargonais palydint Vasario 16 gimnazijos mokinei Analijai Gaidimauskaitei. Smuikais grojo mokiniai Asta Ti-jūnėlytė ir Kazys Motekaitis.

Pasistiprinus kava ir pyragais parapijos salėje, ten pat vyko tolesnė programa. Savo pa-skaitoje kun. Fr. S k ė r y s apžvelgė Lietuvos nueitą kelią nuo nepriklausomybės atga-vimo 1918 iki šių dienų, padarydamas išvadą, kad lietuvis nūn nebe šeimininkas savame krašte. Vasario 16 gimnazijos 14-kos mokinių chorelis, vadovaujamas mokyt.Br.Lipšienės, padainavo 12 dainų. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Tas chorelis kitą savaitę vyko į Paryžių dalyvauti tenykščiame Vasario 16 minėjime. Kun. Fr.Skėrio siūlymu, jo kelionei paremti spontaniškai sumesta 260 DM. Christel Š e r e i - k i e n ė s iš Pforzheimo suruošta loterija atnešė 440 DM pelno. Jis paskirstytas perpus šio renginio išlaidoms dengti ir Vasario 16 gimnazijos muzikos instrumentams įsigyti.

S t u t t g a r t

Stuttgartiškiai kasmet vėlai mini Vasario 16. Ir šiemet čia ji buvo atšvesta kovo 8 Bad Cannstatte, Kolpingo namuose. Pradėta ekumeninėmis pamaldomis, laikytomis kun. K. S e n - k a u s ir kun. Fr. S k ė r i o . Pastarasis ir pamokslą pasakė.

Minėjimą Kolpingo namų salėje atidarė LB apylinkės pirmininkas E. Š u l c ' a s . Sveikini-mo kalbas pasakė latvių atstovas, Pabaltiečių draugijos vokiečių-lietuvių sekcijos pirmi-ninkas prof.dr.Dahmen ir kt. Perskaityti sveikinimai raštu. Gerai paruošta paskaita apie mūsų tautos likiminį kelią skaitė dr.Kajetonas J. Č e g i n s k a s iš Muncheno. Gražų dainų koncertą atliko solistė Bronė Gailiūtė-Spies iš Belgijos, susilaukusi daug katučių ir prašymo kartoti. Sugrotas vokiečių ir sugiedotas Lietuvos himnas.

Į minėjimą atsilankė apie 60 tautiečių, po oficialios programos dar ilgai užkandžiavusių ir šnekučiavusių.

----- xXx -----

M e m m i n g e n

Šioje LB apylinkėje jaučiamas didelis pagyvėjimas. 1986 lapkričio ir gruody įstojo 16 nau-jų narių. Gruodžio 20 įvyko visuotinis narių susirinkimas. Ilgus metus sėkmingai LB apy-linkei vadovavusiam K.Radzevičiui nesutikus būti renkamam į Valdybą (žada netrukus ilges-niam laikui išvykti į JAV-bes), išrinkta nauja LB apylinkės valdyba, kuri kiek vėliau taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Antanas Jurgaitis, sekretorė Herta Schüle, išdi-ninkas Renius Petrauskas ir narys ypatingiems reikalams Povilas Dresleris.

R o m u v a

Naujosios VLB Romuvos apylinkės valdybos sausio 31 Vasario 16 gimnazijos valgyklos salėje surengta kun.Jono D ė d i n o paskaita "Lietuvos krikštui - 600 metų" sutraukė per pus-šimtį klausytojų.

Atidarydamas renginį, LB apylinkės pirmininkas Antanas Š i u g ž d i n i s , jun., papra-šė vietoje vainiko ant a.a.kun.V.Šarkos kapo aukoti Gimnazijos berniukų bendrabučio staty-bai. Vėliau paaiškėjo, kad buvo suaukota per 1.000 DM.

Paskaitininkas tarė, kad prieš 600 metų Lietuvai teko 90^okampu pasukti savo valstybinį bei kultūrinį gyvenimą, ir klausė - Ar reikėjo krikštytis? Lietuviai, ir būdami pagonys, turė-jo gerą tikybą - buvo naturalūs krikščionys.

Lietuva buvo geografiškai izoliuota. Prie geografinės izoliacijos prisidėjo ir religinė - pagonybė, trukdžiusi tautai dvasiškai vystytis. Pagonybė, kaip ir visos panteistinės reli-gijos, reiškė stagnaciją. Krikščionybė pasižymi dinamiškumu. Tai graikų estetizmas, romė-nų teisė, germanų ir frankų aktyvumas. Jau X a. krikščionybę skelbti prūsams bandė vysk. Adalbertas, kiek vėliau vienuolis Brunonas, bet abu buvo nužudyti. Jų pasėta sėkla nemirė. Karalius Mindaugas stengėsi įvesti Lietuvą į krikščioniškųjų valstybių šeimą. Jis buvo įkūręs nepriklausomą Lietuvos bažnytinę provinciją, kurios vėliau teko laukti ilgiau kaip pusseptinto šimtmečio. Katalikybės įvedimui anuomet pasipriešino žemaičiai ir ortodoksai. Mindaugo nužudymas buvo vienas tragiškiausių mūsų istorijos momentų. Kęstučiui daug kartų buvo siūloma krikštytis. Jis sutiko, bet tik ta sąlyga, kad būtų gražintos visos nuo Lie-tuvos atplėštos žemės.

Kaip Jogaila ir Vytautas 1387 krikštijo lietuvius, aprašė lenkų istorikas Dlugošas. Juo

iki šiol ir buvo remiamasi. Tik dabar, paskelbus Jogailos dienyną (Antoni Gasiorowski, Ite-nerarium Krola Wladyslawa Jagielly 1386-1434, Warszawa, 1972), paaiškėjo, kad Dlugošo aprašymas tendencingas ir klaidingas.

Kun.Dėdinas supažindino klausytojus su Lietuvos vyskupų laiškais, skelbiančiais šiuos metus jubiliejiniais Lietuvos krikšto metais.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai atliko meninę programėlę. A.Gaidimauskaitė pianinu paskambino populiarių argentiniečių melodijų potpourri. G.Diavaraitė padeklamavo porą eilėraščių. Kazys Motekaitis smuiku ir Cecilija Janulionytė fleita pagrojo lietuviškų religinių melodijų. Vėliau buvo vaišintasi dešrelėmis su kopūstais, kava su pyragais ir įvairiais gerimėliais, šnekučiuota ir dainuota.

ROMUVOS PILIES ATSTATYMO FINANSAVIMAS

dar nėra galutinai užtikrintas. Jo svarstyti kovo 11 į Romuvą buvo suvažiavę iš Federalinės vidaus reikalų ministerijos (Bonn) Ministerialrat Dr.Reiner von Kempis, Oberregierungsrat Lamm ir Oberamtsrat Arend, iš Hesseno socialinių reikalų ministerijos (Wiesbaden) - Leitende Ministerialräte Prof.Dr.Dr.Krauss bei Wagner ir Regierungsdirektor Rötter. Vokietijos katal.vyskupų konferencijai atstovavo Herr Wiemar, Vokietijos liet.Bendruomenei - direktorius Andrius Šmitas, Vasario 16 gimnazijai - Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alf.Bernatonis ir išdininkas inž.Jonas K.Valiūnas. Pilies atstatymo darbus apibūdino ir samatai pateikė architektas Prof.Dipl.Ing.Ulrich Beck.

Rasta, kad pilies atstatymui dar trūksta 3.400.000 DM. Bonna dabar sutiko paskirti 1.800.000 DM (anksčiau buvo žadėjusi tik 1.500.000 DM), Wiesbaden - 500.000 DM, Vokietijos katal.vyskupų konferencija - 300.000 DM. Trūksta dar 800.000 DM. Lietuviams ši suma surinkti neįmanoma. Vokiečiai siūlo Lietuvių Bendruomenei paimiti iš banko paskolą ir iš gaunamos už butus nuomos mokėti nuošimčius ir ratomis gražinti paskolą. Pilyje numatyti įrengti 6 maži butukai išnuomojimui. Iš gaunamos už juos nuomos nepakaktų net nuošimčiams sumokėti, nekaltant apie paskolos gražinimą. Jei dalį lietuviams skirtų 800.000 DM pasisektų surinkti, likusiai sumai būtų galima rizikuoti užtraukti banko paskolą.

Per pietus gimnazijos valgykloje dir.A.Šmitas supažindino svečius su mokiniais ir mokytojais. Patirta, kad dr.von Kempis išeina į poilsį. Už ilgametį rūpinimąsi Gimnazija ir LB jis buvo apjuostas lietuviška juosta ir prisegtas auksinis lietuviškas ženkliukas.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

V e l y k ų a t o s t o g o s - 1987 balandžio 11 - 26,
V a s a r o s " " - " liepos 4 - rugpjūčio 30,
N a u j i m o k s l o m e t a i p r a s i d e d a 1987 rugpjūčio 31.

K ū č i o s

Gimnazijoje atšvestos 1986 gruodžio 19 vakare, išvažinėjant mokiniams Kalėdų atostogų. Jų rengėjas kun.Fr.Skėrys (tai buvo jo 32-ros šioj mokykloj suorganizuotos Kūčios) pasveikino per 170 į valgyklos salę susirinkusių mokinių, mokytojų bei svečių ir sukalbėjo maldą. Visi sugiedojo Tyli naktis... Lietuviškais šiaudinukais papuoštą eglutę uždegė Gimnazijos, jos Kuratorijos, Vokietijos LB valdybos bei mokinių komiteto vadovai ir kun.Fr.Skėrys.

Gimnazijos direktorius A.Šmitas vokiškai paaiškino lietuviškų Kūčių krikščioniškus papročius ir komunistų pastangas juos išnaikinti. Kalbėdamas lietuviškai, jis pabrėžė mūsų brolių ir sesių tėvynėje priešinimąsi toms užmačioms ir kitiems okupanto kėslams. Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alf.Bernatonis dėkojo vokiečių vyriausybei už Gimnazijai teikiamą paramą, o mokytojams - už jų pasišventimą auklėjant ir mokant lietuviškąją atžalyną. Dar kalbėjo evang.kun.Christ iš Giesseno, Lampertheimo Šv.Andriaus parap.klebonas kun.Hammerich, Hüttenfeldo katal.kapelionas kun.Kemerer, Hesseno darbo ir socialinių reikalų ministerijos pareigūnas Panzer, Regierungsdirektor R.Wicht. Perskaityti gauti sveikinimai raštu.

Tada klasių auklėtojai su seniūnais ėjo prie eglutės sustojusių dir.A.Šmito ir tėvo Alf. Bernatonio laužyti paplotėlių ir pasikeisti kalėdiniais linkėjimais. Tuoj pat ir visa salė suskato dalytis paplotėliais ir linkėjimais. Netrukus visi grįšo į savo vietas ir kibo į gausius (12) kūčių patiekalus.

Plati ir graži buvo religinio bei patriotinio turinio meninė programa, kurią atliko muz. mokyt. A. Paltino vadovaujamas mišrus mokinių choras bei mergaičių chorelis, orkestras, K. Motekaitis (smuikas) ir mokyt. G. Venckuvienės paruošti deklamatoriai.

Kalėdų seniu persirengęs Rič. Baliulis išdalino pilnus dovanų maišus, neužmiršdamas linksmų pastabų ir patarimų.

Gimnazijos Kūčias aprašė Mannheimer Morgen, Lampertheimer Zeitung ir Darmstädter Echo.

--- oOo ---

Ir kitose vietovėse Vokietijos lietuviai buvo susirinkę valgyti kūčių bei švęsti Kalėdų. Kalėdinės šventės su eglutėmis buvo suruoštos Hamburge gruodžio 19, Munchene gruodžio 24, Lebenstede š.m. sausio 4, Hannoveris sausio 27 ir t.t. Lebenstede vietoje vainiko ant kun. V. Šarkos kapo surinkta 500 DM aukų Vasario 16 gimnazijai.

V A S A R I O 1 6

Gimnazija nepasitenkino Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinių minėjimu vasario 14 Bürgerhaus'e, kur jos mokiniai atliko visą meninę programą. Laikydamosi tradicijos, Vasario 16 ji šventė. Dieną pradėjo mūsų trispalvės pakėlimu, giedant Lietuvos himną ir dalyvaujant garbingai viešniai M. Lenkauskienei.

Iškilmingas šv. mišias vietos bažnytelėje, išpuštoje šviežiomis gėlėmis, tautiniais audiniais ir šv. Kazimiero bei šiluviškės Dievo Motinos paveikslais, aukojo Gimnazijos kapelionas kun. J. Dėdinas ir vietos vokiečių kun. Kemerer. Įneštos Lietuvos, ateitininkų ir skautų vėliavos. Gražų pamokslą pasakė kun. Kemerer, parodęs Lietuvos ir jos reikalų pažinimą. Anot jo, savanorių karių, partizanų ir sąžinės kalinių kraju bei kančiomis permirkusi žemė šaukiasi laisvės ir meldė Dievą, kad netrukus ją atsiųstų. Kun. Jonas Dėdinas sakė didžiuojąs esąs sūnus tos tautos, kuriai priklausė Mažvydas, Daukantas, Maironis, kan. Tumas-Vaižgantas, M. Pečkauskaitė, V. Kudirka, J. Basanavičius, dr. Šliupas ir daug kitų garbingų lietuvių. Gražiai giedojo mokyt. Br. Lipšienės vadovaujamas mokinių chorelis, vargonuojant A. Gaidimauskaitei.

Minėjimą gimnazijos salėje trumpu žodžiu atidarė direktorius Andrius Šmitas. Jis pristatė brangią viešnią Mildą Lenkauskienę. Kalbėtoja džiaugėsi proga dalyvauti Vasario 16 ir Gimnazijos vardadienio šventėje. Supažindino su Pasaulio Lietuvių Bendruomene, kuriai priklausa visi lietuviai. Patyrusi, kad Gimnazijoje mokosi jaunuolių iš 12 kraštų. Kiekvienas jų yra atsivežęs šiems kraštams būdingų požymių. Visus jungiantis požymis yra lietuviška kilmė. Keliaudama po pasaulį, daugyur sutinkanti šią gimnaziją lankusių mokinių. Jie su džiaugsmu kalba apie čia praleistą laiką. Kalbėtoja manė, kad ir dabartiniai mokiniai Gimnazijoje išbūtą laiką minės kaip laimingas savo gyvenimo dienas.

Vasario 16 Akta 1918 pasirašė jauni žmonės - nedaug ką senesni už vyresnius šios mokyklos mokinius. Tas Aktas įpareigoja visus lietuvius - jaunus ir vyresnius - dirbti mūsų tėvynės laisvės labui.

M. Lenkauskienė painformavo apie VI PLJ kongresą Australijoje, apie V PLB seimą, I Pasaulio lietuvių kultūros kongresą bei Tautinių šokių šventę Kanadoje 1988.

A. Šmitas dėkojo viešniai už apsilankymą ir už organizavimą paramos Gimnazijai, ypač stipendijų mokiniams iš Pietų Amerikos kraštų. Prašė perduoti padėką ir savo kolegei - PLB valdybos vicepirmininkei švietimo reikalams Birutei Jasaitienei.

Meninę programėlę atliko mokiniai. Smuikais grojo A. Tijūnėlytė ir K. Motekaitis, fleita solo ir akompanuojant A. Gaidimauskaitei grojo C. Janulionytė. Mokyt. Br. Lipšienės 14 mokinių choras padainavo senovinių ir naujesnių liaudies dainų. Deklamavo silpnesnieji lietuvių kalbos mokovai - Šulcaitė, Griunvaldaitė, Malinauskas ir Olchan. Moksleiviai ateitininkai suminėjo svarbiausias Lietuvos istorijos datas iš 1861-1918 laikotarpio, pailiustruodami DIAS vaizdais.

Prieš Vasario 16 buvo paskelbtas mokinių rašinių konkursas. Jį paskatino A. Gustaičio iš JAV-bių paskirtos dvi premijos. Rašiniams vertinti komisija sudarė mokytojai Br. Lipšienė, M. Šmitienė ir V. Aleksa. Pastarasis dabar paskelbė, kad III premiją laimėjo abiturientas Joachimas Fréteris iš Berlyno, II - laisva klausytoja Indrė Čuplinskaitė iš Toronto ir I (100 dolerių) - Gabija Diavaraitė iš Mali (Afrika).

A b i t ū r o s e g z a m i n u s

šiemt laiko 5 mokiniai: Daiva Bartkevičiūtė-Meyer, Joachimas Fréteris, Robertas Funkas, Edita Kirkickytė ir Tomas Veršelis. Egzaminus raštu laikė vasario 17-20, žodžiu laikys ba-

landžio 29 ir gegužės 11 bei 12.

K a z i u k o m u g ė

AUŠROS tunto skautės ir skautai kovo 14 pakvietė tautiečius bei jų draugus į Vasario 16 gimnazijos valgyklos salėje rūpestingai įrengtą Kaziuko mugą. Pradėta iškilminga sueiga, kurią pravedė komendantas stud.Paulius M i c k u s , vadovaujant tuntininkei vyr.sk.Meilei M i c k i e n e i . Šventiškomis uniformomis apsirėdę, drausmingai išsirikiavo sesės ir broliai skautai. Įnešta skautų vėliava, sugiedotas Lietuvos himnas.

Priklaupiant ir bučiuojant skautų vėliava, iškilmingą įžodį davė Zita Dubauskaitė, Tatjana Hermanaitė, Rene Klimaitis ir Martynas Schröter. Jie buvo papuošti geltonais kaklaraiščiais. Prityrusios skautės įžodį davė Analija Gaidimauskaitė, Cecilija Janulionytė, Asta Tijūnelytė ir Kazys Motekaitis. Už sąžiningą pareigų atlikimą Alain Gromošauskas pakeltas į paskiltininkus. Tėvynės ilgesio ir gerojo darbilio mazgelius užrišti pakviesti tėveliai, o kurių nebuvo, juos pavadavo vėliavos krikšto tėvai E.Lucienė ir A.Šmitas. Išnešta vėliava.

Ateinančią vasarą Mickų šeima grįžta į JAV-bes. V.s.Meilė Mickienė pristatė būsimą AUŠROS tuntininkę ps.Jūratę Lemkienę, padėjo šeimininkėms už paruoštą maistą, mokyt.Elenai Tesnau - už mergaičių išmokymą rankdarbių bei dažyti margučius ir įteikė dovanėles. Genei Lucienei dėkojo už nuolatine Tunto globą, įteikdama gražią lietuvišką lėlę.

Būsimoji tuntininkė ps.J.Lemkienė dėkojo v.s.Meilei Mickienei už uolų trejų metų vadovavimą AUŠROS tuntui ir apdovanojo gėlėmis. Dabar Tuntui priklauso 51 skautė-as. Visi skautai, sustoję į ratą ir susikibę rankomis, sugiedojo Lietuva brangi.

Meninį pasirodymą pravedė sesė Milda R u d a i t y t ė . Patys jauniausi skautukai - Ramutė Lemkytė ir Martinukas bei Laimutė Lipšiukai -, dainuodami suvaidino linksmą dainelę apie žvirbliuką. Kazys Motekaitis ir Asta Tijūnelytė, pianinu palydimi Analijos Gaidimauskaitės, pagrojo smuikais. Fleitomis grojo dvi sesutės Toraitės. Cecilija Janulionytė irgi pagrojo fleita. Visos skautės-ai chorą padainavo Baltos burės plazda.

V.s.M.Mickienė, padėkojusi programos atlikėjams, paskelbė, kad visų laukia karštas kugelis, dešrelės su kopūstais ir kvapni kava su skaniais pyragais pasistiprinimui, o laimės išbandymui - laimikiais turtinga loterija. Kvietė nepraeiti neapžiūrėjus ir ko nors vertingo neįsigijus pro gražiais sesių rankdarbiais apkrautą stalą, ant kurio puikavosi tautiniais raštais varstyti ir siuvinėti takeliai, vašku išrašyti margučiai ir daug kitų grožybių. Antrą kartą raginti neberekėjo...

R e k o l e k c i j o s

arba priešvėlykiniai apmąstymai Gimnazijoje vyko kovo 24-26. Juos pravedė iš Romos atskridęs jaunas kun. Edis P u t r i m a s . Dar pirmą dieną vakare turėjo su mokiniais pirmuosius pokalbius. Kovo 25 pamokų nebuvo. Visą dieną vyko tikėjimo tiesų ir jaunystės problemų aiškinimasis erdvoje Hüttenfeldo katal.parapijos salėje, vad. Pater Delp centre, o vakare - išpažintis ir pamaldos. Katalikų mokinių dalyvavimas buvo visuotinis. Mokiniams evangelikams rekolekcijas pravedė kun. K l u m b y s iš Bensheimo.

Kovo 26 vakarą kun.Putrimas paskyrė suaugusiems - klausė išpažinčių, atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą. Kovo 27 rytą išskrido pas Londono lietuvius.

----- xXx -----

L i e t u v i š k a s M a t u z a l i s JONAS GLEMŽA

Pirmą kartą Vokietijos lietuviai turėjo progą paminėti savo tautiečio šimtajį gimtadienį. Ir tai ne eilinio tėvynainio, bet vieno iškiliausių nepriklausomos Lietuvos ūkio ir pokario išėivijos darbuotojo.

Jono Glemžos iškilmingą minėjimą suruošė Vokietijos LB, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos ir Lietuvių šalpos draugijos LABDARA valdybos 1987 sausio 24 Hüttenfelde. Pradėtas katal.bažnytėlėje tėv.Alfonso B e r n a t o n i o aukotomis šv.mišiomis. Giedojo mokyt.Br.Lipšienės mokinių chorelis, vargonavo muzikos mokyt.A.Paltinas. Tėv.Bernatonis pamoksle dėkojo Dievui už jubiliatui suteiktas malones,ypač už ilgą amžių, kuri prasmingai panaudojo. Dievas duoda laiką, mes turime panaudoti jį daryti gera. Daug kartų per Glemžos gimtadienius linkėjome jam ilgų ir laimingų metų. Mūsų linkėjimai išsipildė. Laimę teikia darymas gera kitiems. Jubiliatas daug dirbo kitų, ypač savo tautiečių labui.

Iš šventovės visi suėjo į čia pat esančio Pater A.Delpo centro erdvas patalpas. Susirinko per 70 tautiečių iš Vokietijos, Anglijos, Šveicarijos ir Švedijos. Iškilmę pradėjo Vokieti-

jos LB valdybos ir LABDAROS draugijos išdininkas Arminas L i p š y s . Sveikindamas jubi-
liatą, aprišo lietuviška juosta su įrašu "Jonui Glemžai 100" ir apdovanojo gėlėmis. Visi
pakėlė šampano taures ir sugiedojo Ilgiausių metų.

Laudatio sakė Petras V a r k a l a iš Anglijos. Jam teko prieš 50 metų artimai bendra-
darbiauti su Glemža, kai buvo pasiūstas į Didž. Britaniją rūpintis Lietuvos žemės ūkio ga-
minių eksportu į šį kratštą. Kalbėtojas vaizdžiai nupasakojo mūsų krašto padėtį prieš I
pas karą ir pirmuosius jauno Glemžos žingsnius. Gimė jubiliasas 1987 sausio 20 Auliškio k.,
Čipėnų valsč., Panevėžio apskr. Mokėsi Mintaujos gimnazijoje. Patiko socialdemokratų ideo-
logija, kuriai liko ištikimas visą gyvenimą. Būdamas 18 metų amžiaus, aktyviai dalyvavo
1905 sukilime. 1915 baigė Komercijos institutą Petrapily. 1919-25 - Lietuvos kariuomenės
intendanto padėjėjas, 1925-27 - skyriaus vedėjas LIETŪKYJE, 1927-40 - PIENO CENTRO pirmi-
ninkas ir vyr. direktorius. Studijuodamas komercijos mokslus, G. susidomėjo kooperacija. To-
je srityje dirbdamas, daug nusipelnė Lietuvos ūkiui, ypač pieno gamybai.

P.Varkala pateikė smulkių duomenų apie Lietuvos pieno ūkio išvystymą, vadovaujant jubilia-
tui. Pvz. 1927 buvo tik 209 pieninės ir pieno supirkimo centrai, pagaminę 802 tonų sviesto,
kurio eksportuota 551 tona; gi 1939 jau buvo 2.335 centrai, pagaminę 19.936 tonas sviesto,
kurio eksportuota 17.308 tonos. Prekės buvo pervežamos svetimais laivais. 1935 Pienocentras,
Maistas ir Lietūkis nusprendė įsteigti Lietuvos Baltijos Lloyd'o laivininkystės bendrovę, kuri
1939 jau turėjo 7 prekinis laivus. Kad nereikėtų svetimiesiems mokėti draudimo už krovinijų
pervežimą, įkurta Kooperacijos draudimo bendrovė.

Jubiliasas, būdamas socialdemokratas, gražiai sugyveno ir bendradarbiavo su tautininkų va-
dais - prezidentu A.Smetona ir ministru pirmininku J.Tubeliu. Tai rodo jo didelį toleran-
tiškumą, tautos reikalų statymą aukščiau partijos.

Po pastarojo karo G. įsijungė į lietuvišką veiklą: ėmėsi organizuoti Vokietijos lietuvių
tremtinių sąjungą Schleswig-Holsteine, o po poros metų - steigti Vokietijos LB. Jis buvo
pirmųjų Vokietijos LB tarybų 1950-1956 narys, o 1953-1955 ir LB valdybų narys, vienas Vasa-
rio 16 gimnazijos steigėjų ir rėmėjų. Nesvetimas jam buvo ir politinis darbas. Kaip Lietu-
vių socialdemokratų atstovas dalyvavo VLIKE, buvo išrinktas jo Vykdomosios tarybos pirmi-
ninku. Vėliau atsidėjo šalpos darbui - įsteigė ir iki pr. metų pirmininkavo LABDAROS drau-
gijai. 1972 parašė ir išleido knygą "Žemės ūkio kooperacija Lietuvoje 1920-1940". 1975 pasi-
rodė jo studija "Sovietinės Lietuvos žemės ūkis 1960-1975".

P.Varkala dėkojo Glemžienei už rūpinimąsi jubiliatu.

LABDAROS draugijos vicepirmininkas dr. Jonas N o r k a i t i s iškėlė G. vitališkumą, pa-
reigingumą, darbštumą, optimizmą, ateities numatymą. Kai buvo kuriama LABDARA, nors G. buvo
jau 80 metų slenkstį peržengęs, nedvejodamas ėmėsi jai vadovauti. Jos veiklą vystė daugiau-
sia asmeniškais kontaktais ir korespondencija. Paramą kreipė į jaunimą, pirmiausia į Lenki-
jos lietuvius, kuriuos, jau būdamas 89 metų amžiaus, 1975 aplankė. Dr. Norkaitis pažadėjo
tęsti jubiliaso prieš 20 metų pradėtą lietuvių jaunimo šalpos darbą.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas dipl.inž. Juozas S a b a s kreipėsi į jubiliasą, kaip į
didžiųjų lietuviškų organizacijų steigėją ir vadovaujantį darbuotoją. Linkėjo dar daug me-
tų pasidžiaugti gražiais savo darbo vaisiais.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Š m i t a s gyrė G. drąsą prieš 35 metus anga-
žuotis pirkti Rennhofo pilį Vasario 16 gimnazijai. Vėliau daug tos Gimnazijos mokinių gavo
stipendijų ir kišenpinigių iš LABDAROS. Jiems paremti jubiliasas tuštino ne tik LABDAROS
kasą, bet ir savo kišenę, aukodamas ne šimtais, bet tūkstančiais DM.

Tėv. Alfonsas B e r n a t o n i s sakėsi bendradarbiaująs su G. jau 40 metų nuo Diepholzo
laikų. Kai Gimnazija buvo perkelta į Hüttenfeldą, labai trūko patalpų. G. surado Hamburge
du barakus ir atgabeno į Romuvos sodybą. Teko su juo dirbti ir LB. Pasitaikydavo ir pasigin-
čyti, bet nepiktuoju. Linkėjo išlaikyti iki šiol būdingą ramumą.

Kun. Fr. S k e r y s pradėjo ir baigė sveikinimą psalmių žodžiais apie žmogaus gyvenimą
akistatoje su amžinybe. Apibūdino jubiliasą ne tik kaip didelį ekonomistą, bet ir ekumenis-
tą, gražiai bendradarbiaujantį su evangelikais.

VLB Romuvos apylinkės pirmininkas Antanas Š i u g ž d i n i s , jun., dėkojo G., kad savo
jubiliejaus švesti atvyko į Hüttenfeldą.

Inž. Jonas K. V a l i ū n a s sakėsi dar moksleivių būdamas Kaune girdėjęs apie G. ir ste-
bėjęsis jo darbais. Ir dabar, sulaukęs 100 metų, jis mus stebina savo protingu žodžiu.

Raštu jubiliasą sveikino vokiečių vyriausybės vadovai - Respublikos prezidentas v. Weizsä-
cker, Baden-Württembergo ministeris pirmininkas Lothar Späth, Stuttgarto burmistras M. Rom-

mel ir kit. Perskaityti sveikinimai raštu: Lietuvos atstovo prie Šv.Sosto Stasio Lozoraičio, Lietuvos generalinio konsulo New Yorke Aniceto Simučio, Vinco ir Stefanijos Balickų iš Lietuvos pasiuntinybės Londone, Didž.Brit., VLIKo pirmininko dr.K.Bobelio ir jo įgaliotinio Austrijoje bei Šveicarijoje Algio Klimaičio, Myk.Pranevičiaus, Lietuvos socialdemokratų partijos delegatūros užsienyje vardu, Šveicarijos LB pirmininko Narcizo Prielaidos, Vokietijos liet.socialdemokratų valdybos Ir.bei K.Dikšaičių ir dr.V.Bylaičio, Lietuvių kultūros instituto vedėjo V.Bartusevičiaus, Vidur.Rytų ir Rytų Europos socialistų vardu Wilh. Bernard, Estų socialistų partijos vardu Joh.Michelson, Baltiškios draugijos pirmininkas dr.Olgred Aule, Calw miesto burmistras K.H.Lehmann, senas bičiulis prof.dr.Pranas Zundė iš Atlantos, USA, Jackus Zonda iš JAV-bių, dr.Stasys Kuzminskas iš Anglijos, VLB Mūncheno apylinkės valdyba, Bruno Kalniš iš Švedijos, stud.Marytė Balaišytė iš Toronto, Regina ir Petras Glemžai iš Kauno, Vokietijos liet.moterų klubų federacijos vardu E.Lucienė ir kit.

Mokyt.Br.Lipšienės vadovaujamas mokinių chorelis padainavo tris liet.liaudies dainas, o solistas Ričardas Daunoras, akompanuojamas A.Paltino - Saldus alutis. Pranešta, kad buv. Pienocentro darbuotojai iš JAV-bių per Daugelą su sveikinimu atsiuntė 700 US dol.LABDARAI.

Jubilias Jonas G l e m ž a savo kalboje prisiminė pergyventus karus: 1905 Rusijos su Japonija, I pas.karą ir bolševikų revoliuciją, II pas.karą. Aktyviai dalyvavo 1905 sukilime Lietuvoje. Teko pasėdėti net metus kalėjime. Vaizdžiai nušvietė nykią padėtį prieš spaudos atgavimą ir vėlesnę. Labai nualino kraštą vokiečių okupacija per I pas.karą. Grįžo į Lietuvą 1919 su 10 metų gero valdininko stažu ir tuoj įsijungė į darbą. Visi tada stengėsi dirbti sąžiningai su dideliu entuziazmu, nors pvz. 1919 Lietuvos išdas net du mėnesius negalėjo išmokėti tarnautojams algų. Iš tų laikų paliko gražiausi atsiminimai.

Su dideliu malonumu prisiminė ir gražų bendradarbiavimą su sąžiningais žmonėmis, steigiant kooperatines organizacijas Lietuvoje. Su po pasaulį išsisklaidžiusiais buv.bendradarbiais palaiko draugiškus ryšius. Po pastarojo karo, gyvendamas Vokietijoje, visą laiką dirbo tik lietuviams ir lietuviškiems reikalams. Dėkojo LB, LABDARAI ir Vasario 16 gimnazijai už šio minėjimo suruošimą.

Puošnus ir turtingas buvo šaltas bufetas. Visiems žvaliai patarnavo tautiniais drabužiais apsirengę dainų būrelio moksleiviai. Jie daug pagarbos ir nuoširdumo parodė Glemžams bei jų svečiams, išlydėdami su dainomis.

Jubiliejaus proga LABDARA, kurios garbės pirmininku yra J.Glemža, gavo apie 7.000 DM aukų. Apie retą jubiliejų rašė lietuvių ir vokiečių laikraščiai.

80 METŲ ZINAIDAI G L E M Ž I E N E I

sukako balandžio 5.Jubiliatė Lietuvoje buvo Pienocentro darbuotoja. Ten susipažino su direktorium Jonu Glemža ir už jo ištekėjo. 1941 abu repatrijavo į Vokietiją, bet prasidėjus vokiečių-sovietų karui grįžo į Lietuvą. 1944 turėjo vėl dangintis su dešimtimis tūkstančių tautiečių.

Po karo įsijungė į Vokietijos lietuvių veiklą. Nuo 1967 pradžios iki šiandien atstovauja Vokietijos LB valdybai prie Baden-Württembergo krašto vyriausybės Stuttgarte. Daug metų buvo VLB Stuttgarto apylinkės pirmininkė, išdininkė bei narė. Prsidėjo prie įsteigimo ir veiklos LABDAROS draugijos ir Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos. Kai LABDAROS steigėjui ir pirmininkui J.Glemžai pr.metais susilpo regėjimas, perėmė Draugijos vadovavimą. Kad J.Glemža galėjo šiemet atšvesti savo amžiaus šimtmetį, nemažas ir Z.Glemžienės nuopelnas.

KUN.KAZIMIERO SENKAUS JUBILIEJAI

Kas ilgesnį laiką pažįsta kun.Senkų, žino, kad jam laiko tėkmė įtakos nedaro: koks veiklus ir gražiabalsis giesmininkas buvo prieš daugelį metų, toks ir šiandien, švesdamas 70-ąjį gimtadienį bei 45-uosius kunigavimo metus. Jubilias yra gimęs 1917 sausio 24 Teiberių k., Žaliosios parap.,Vilkaviškio apskr. Mokslus ėjo Vilkaviškio gimnazijoje ir Kunigų seminarijoje. 1940 persikėlė į Mūnsterį/Westf. Čia baigė Kunigų seminariją ir buvo išventintas kunigu. Iki karo pabaigos dirbo lietuvių sielovadoje Saksonijoje.

Po karo 1945-46 studijavo muziką Regensburgo bažnytinės muzikos institute ir 1947-50 - Po piežiškame bažnytinės muzikos institute Romoje, išgydamas magistro laipsnį. Yra išleides keletą lietuviškų giesmyų ir liet.giesmių plokštelių. Organizuoja dainos ir muzikos būrelius, rūpinasi muzikiniu liet.renginių apipavidalinimu.

Jubilias nuo 1955 dirba Vokietijoje, Rottenburgo vyskupiijoje. Gyvendamas Stuttgarte, religiška ir tautiška aptarnauja plačios apylinkės lietuvius bei lietuvių kilmės žmones.

Glaudžiai bendradarbiauja su vokiečiais ir kitų tautų žmonėmis. Leidžia mėnesinį "Lietuvis Baden-Württemberge" biuletinį, kuriame rašoma ir vokiečių kalba. Yra vienas Lietuvių kultūros draugijos steigėjų ir veiklus jos vadovybės narys. Kun.Senkus yra ir uolus bendruomenininkas, nuolat renkamas į VLB Stuttgarto apylinkės vadovybę. Kur nepavyksta suburti tautiečių į LB apylinkę, kaip pvz.Pforzheime, ten pats organizuoja įvairius renginius.

Rūpinasi leidimu ir platinimu lietuvių religinių leidinių vokiečių kalba. Į vokiečių kalbą yra išvertęs tėv.dr.J.Vaišnoros M.I.C. knygutę apie arkiv.Jurgį Matulaitį, išleides 100 psl. Alfr.Pranckaičio į vokiečių kalbą versta S.Sužiedėlio knygutę apie šv.Kazimierą ir kt. Taip pat pasirūpino išleidimu 78 psl. veikaliuko apie savo brolių Juožą Senkų, žymų lituanistą, visą laiką gyvenusį, dirbusį ir mirusį Lietuvoje. Ir finansiškai stipriai paremia Vokietijos lietuvių labdaros ir kultūros darbus.

70-jį gimtadienį kun.K.Senkus atšventė š.m.vasario 1 pamaldomis ir liet.moterų suruoštomis nuoširdžiomis vaišėmis Kolpingo namuose Bad Cannstatte.

70 METŲ INŽ. JONUI K. VALIŪNUI

Kai 8591 kuopos vadas maj.J.K.Valiūnas, sulaukęs 65 metų amžiaus, 1982 ėjo į poilsį, jam buvo suruoštas šaunus atsisveikinimas, vykęs net keliais tarpsniais. Kovo 21 jo komanduoja ma kuopa rekordiniu laiku per 20 minučių pastatė pontoninį tiltą per Rheiną.Ant to tilto su juo atsisveikino aukštieji viršininkai. Kovo 31 maj.Valiūnas kuopos vėliavą oficialiai perdavė savo įpėdiniui maj.Arno Endrikaičiui. Iškilnėse dalyvavo visa kuopa, amerikiečių armijos karininkai, vokiečių Bundeswehro atstovai ir Vokietijos lietuvių organizacijų bei institucijų vadovai. Lietuviai kalbėtojai pabrėžė J.K.Valiūno 27 metus vadovautos 8591 LS inžinerijos kuopos lietuviškumą. Kiekvienais metais ji šventė Vasario 16 ir minėjo kitas lietuvių šventes, į kurias buvo kviečiami ir vaišinami Vasario 16 gimnazijos mokytojai, mokiniai ir kiti tautiečiai. Kuopa paveikiai rėmė Gimnazijos rūmų ir mergaičių bendrabučio statybą darbu bei lėšomis ir teikė įvairiopą pagalbą Romuvai, ypač joje ruošiamoms liet.vaikų vasaros stovykloms. Dėl to Vasario 16 gimnazija vieną savo klasę yra pavadinusi Maj.J.K.Valiūno ir LSCO 8591 kuopos vardu. Šią Gimnaziją yra baigę trys J.K. Valiūno vaikai - Algis, Rainis ir Laima.

Įšėjęs į poilsį, jubilias nesėdėjo rankų sudėjęs, bet susirado savo profesijoj darbo. Nesikratė ir visuomeninių pareigų: buvo Vokietijos LB tarybos prezidiumo ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos narys. Ir anksčiau J.K.Valiūnas yra išvaręs gilią vągą Vokietijos LB veikloje. Nuo 1960 iki šiandien buvo renkamas į LB tarybą ir daug kartų pirmininkavo jos posėdžiams. Sudarius nuolatinį Tarybos prezidiumą, dvi kadencijas po trejus metus (1973-1978) buvo jo pirmininku. Vokietijos LB valdyboje buvo 13 kadencijų (1960, 1962-1972 ir 1981), iš kurių 9 kadencijas (1965-1972 ir 1981) pirmininkavo. 1968 įsteigus Vasario 16 gimnazijos kuratoriją, visą laiką atstovauja joje Vokietijos LB tarybai, kur yra renkamas į Kuratorijos kontrolės komisiją arba į Valdybą.

Inž.J.K.Valiūnas yra gimęs 1917 kovo 24 Samilų k.,Panemunės valsč.,Kauno apskr. 1939 baigęs Aukštesniąją technikos mokyklą Kaune, stojo į Karo mokyklą, kur jį užklupo sovietinė okupacija. 1944 atvyko į Austriją, 1945 persikėlė į Vokietiją, į Memmingeną. Dirbo MINTIES redakcijoje. Nuo 1947 tarnavo amerikiečių armijos LS daliniuose.

Didelis šaudymo sporto mėgėjas. Šioje srityje yra pasiekęs gerų rezultatų: kelis kartus laimėjęs pirmąsias vietas savo klube, Baden-Württembergo krašte ir net Vak.Vokietijos pirmenybėse. Ir iki šiol nesiskiria su pistoletais.

----- xXx -----

BALTIŠKOSIOS DRAUGIJOS LIETUVIŲ-VOKIEČIŲ SEKCIJA

pirmą kartą posėdžiavo Hüttenfelde, pasirinkdama patogų laiką - vasario 15 priešpietį - ir gražią salę - Pater A.Delp centrą. Susirinko apie 40 asmenų. Už prezidiumo stalo susėdo trys pirmininkai: Baltiškiosios draugijos (Baltische Gesellschaft) - estas dr.Olgred Aule, ir Lietuvių-vokiečių sekcijos - vokietis prof.dr.Hermann-Josef Dahmen ir lietuvis dr. Jonas Norkaitis.

Visuotinį narių susirinkimą atidarė ir jam pirmininkavo dr. Jonas Norkaitis, pasidžiaugdamas, kad mato žmonių, prieš 30 metų dalyvavusių Draugijos steigime, o taip pat atsilankymu pirmininko dr.Aule ir garbingos viešnios PLB vicepirmininkės Mildos Lenkauskienės. Pristatė šios dienos paskaitininką prof.dr.H.J.Dahmen, 1942-1944 buvusį Kaune, daug prisidėjusį prie lietuvių kultūros išlaikymo ir padėjusį žymiesiems mūsų talentams per praėjusį karą.

Prof.Dr.Hermann-Josef D a h m e n atsiprašė, kad būdamas vokietis, kalbės lietuviams apie

Lietuva, kaip europinio susitikimo kraštą. Suminėjes svarbiuosius mūsų istorijos momentus, prėlegėtas ryškino juos daugiau kultūrinio požiūriu. Per krikštą 1387 Lietuva atsivėrė Vakarams. Ir per 1795-1915 okupaciją Rusijai nepasisekė laimėti lietuvių savo kultūrai. Lietuva turi visas savybes būti tarpininku tarp Rytų ir Vakarų. Pirmiausia savo geografine padėtimi. Vilniaus pastatuose atsispindi Vakarų architektūros stiliai. Lietuvių literatūros ir teologijos lopšys stovėjo Karaliaučiuje. Nepaliko be slaviškų pėdsakų per 120 metų trukęs carinės Rusijos valdymas, paliks juos ir dabartinė Maskvos okupacija. Lietuviai - atspari tauta. Jos kalba, kurią lietuviai labai brangina, padeda atsispirti svetimoms įtakoms. 69-ųjų Lietuvos nepriklausomybės metinių proga linkėjo Lietuvai tapti žmoniškųjų santykių tarp Rytų ir Vakarų mezgimo centru.

Dr. Olgred A u l e informavo apie Baltiškiosios draugijos darbą. Ji leidžia biuletėnį Mitteilungen aus baltischem Leben, papuoštą spalvotais Vokietijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos herbais. Spausdinama 1.000 egz. Nemokamai 650 egz. išsiuntinėjama nariams, 250 egz. spaudai. Į Draugiją susispietę tų tautų kultūrininkai bei visuomenininkai. Šiemet jos suvažiavimas įvyks spalio 15-18 Lüneburge. Pagrindinė suvažiavimo tema - Lietuvos istorija, ypač jos viduramžių laikotarpis. Bus nagrinėjami Pabaltijo tautų kontaktai ryšium su krikščionybės įvedimu. Jaunimui bus apmokėtos kelionės. Latvių gimnazija aktyviau reiškiasi Daugijos gyvenime negu lietuvių. Draugija neturi apmokamų tarnautojų; iš vyriausybės jokios paramos negauna. Pageidavo, kad visi nariai susimokėtų nario mokesčių. Laukiamos ir aukos. Lėšos reikalingos apmokėti spaustuvės darbams, pašto ir kitoms būtiniams išlaidoms.

Šiemet numatomas išleisti Lietuvai skirtas žymiai padidintas biuletėnio numeris. Kai padėjavo, kad tai pareikalautų papildomų išlaidų, kun.K.Senkus pasisiūlė jas padengti.

Dr.J.Norkaitis pastebėjo, kad praeitis parodė, jog Draugija reikalinga. Tai vienintelis forumas, kur vokiečiai susitinka su pabaltiečiais. Artimiausias uždavinys - išlaikyti ir pagyinti Draugijos gyvenimą bei įgyti daugiau draugų, ypač vokiečių, įtraukiant juos į narių tarpą. Pageidavo, kad toks susirinkimas kaip šiandien įvyktų bent kasmet.

Milda L e n k a u s k i e n ė džiaugėsi proga dalyvauti šiame suvažiavime. Ji susidarė čia išpūdį, kad pabaltiečiai Vokietijoje gražiai bendradarbiauja su vokiečiais. Prof.Dahmen siūlė pagalvoti apie estafetės lazdelės perdavimą jaunesniajai kartai. Draugijai trūksta ypač vidurinėsios kartos.

Priartėjus rinkimams, abu pirmininkai - prof.dr.H.-J.Dahmen ir dr.J.Norkaitis - vienbalsiai perrinkti sekančiai kadencijai. Valdybos nariais išrinkti Alfredas Pranckaitis (A.Franz-keit), dr.Vilius Lėnertas, Alina Grininė ir Viktoras Sutkus. Delegatais išrinkti kun.Kaz. Senkus ir inž.Jonas K.Valiūnas.

ROMUVOS LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS

kovo 8 - Tarptautinę moters dieną - buvo sukvietas savo nares posėdžio. Atvyko 16 narių ir keletas svečių. Susirinkimą atidarė ir pr. metų veiklą pranešė Klubo pirmininkė Vida S a b i e n ė . Surošta Motinos diena bei dviejų dienų ekskursija į Flossenburgą prie Čekoslovakijos sienos. Iš renginių gaunamas pelnas panaudojamas jaunimui paremti: Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupės berniukams pasiūtos 8 palaidinukės, jaunimo kavinė per Vasario 16 minėjimą aprūpino pyragais (Klubas per tą minėjimą buvo įrengęs užkandinę), paremia skautus. Ant kun.V.Šarkos kapo padėtas gražus vainikas, jo mirties proga paaukota 100 DM berniukų bendrabučio statybai.

Iždininkė Jūratė L e m k i e n ė painformavo apie finansinę padėtį. Šiuo metu kasoje yra apie tūkstantis DM.

Pokalbiai vyko smaguriaujant kavą su pyragais. Paašškėjo, kad visos narės skaito Kanadoje leidžiamą MOTERS žurnalą.

Į naują Valdybą išrinktos ir vėliau taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Eugenija Lucienė, vicepirmininkė Vida Sabienė, iždininkė Jūratė Lemkienė ir škreторė Laima Veršėlienė. Kontrolierės - Liucija Riterienė ir mokyt.Elena Tesnau.

Nutarta š.m. gegužės 2 surengti Motinos dieną Vasario 16 gimnazijos valgyklos salėje. Programa: 16 val. pamaldos kaimo bažnyčioje. 17 val. - minėjimo atidarymas ir mokyt. Vincentos Pancerienės paskaita. Dainuos solistė Violeta Hermanaitė-Sarrach, deklamuos mokiniai. Veiks moterų rankų darbų paroda. Bus progos pasilinksinti ir pašokti, skaniai pavalgyti ir išgerti bei išbandyti laimę loterijoje.

PASAULINIS DAINININKAS DAINUOJA LIETUVIŠKAS DAINAS

Lietuvos vokiečių laikraštis DIE RAUTE (Rūta) š.m.Nr.1 rašo apie pasaulinio garso pasiekusi

operečių dainininką HARALDĄ SERAFINĄ, dabar su Vienos operos orkestru gastroliuojantį Japonijoje. Laikraščio redaktoriui jis pareiškė: "Kur iš Lietuvos kilęs, bet Vokietijoje užaugęs žmogus gali nusėsti? Aišku, kad Vienoje". Per Kūčias jis Austrijos televizijoje dainavo didelio pasisekimo susilaukusią "Kur bakūžė samanota". Dar šiemet Serafinas tiki si išleisti 12-kos lietuviškų dainų ilgo grojimo plokštela.

Į Vieną jį atvedė kelias per Žurichą, Frankfurtą, Berną, Muncheną. Serafinas yra gastroliavęs JAV-bėse, Japonijoje ir daugely kitų kraštų. Naujos plokštelės "Įsimylėjęs Vieną" pasirodymo proga DIE RAUTE išspausdino dainininko fotografiją su žmona ir dukrele.

AUSTRAI MELDŽIASI UŽ PERSEKIOJAMUS LIETUVIUS

Didelio lietuvių bičiulio ir užtarėjo Pater Jakob F o r g (D-8228 Freilassing, Postfach 1146) iniciatyva austrų Salzburgo, Linzo, Kärtnerio, Tiolio ir Voralbergo diecezijų laikraščiai š.m. kovo 8 išspausdino atsišaukimą, siūlantį eiti kryžiaus kelius už persekiojamuosius ir persekiotojus, rašyti Sovietų Sąjungos delegacijai Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje (Hofburg, A-1450 Wien), prašyti Christian Solidarity International (A-5013 Salzburg, Postfach 1) pasveikinimo kortelių.

Atsišaukimas pavadintas "Lietuvių kryžiaus kelias" ir papuoštas prie spygliuotų vielų sukklupusio ir besimeldžiančio žmogaus paveikslu. Jame suminėta kiek ir kokių nelaimių Lietuvai atnešė Sovietų Sąjungos vadai Stalinas, Chruščiovas, Brežnevas ir Andropovas. Kad naujoji Gorbačiovo politika būtų patikima, turėtų būti atidaryti vartai į laisvę kunigams A. Svarinskui, S.Tamkevičiui ir J.Matulioniui, o taip pat ir pasauliečiams V.Petkui, B.Gajauskui, P.Lukoševičiui, P.Pečeliūnui ir A.Patackui, nutraukti tardymai, vėl atidaryti uždaryti 158 vienuolynai, 3 kunigų seminarijos ir t.t. Šia gavėnios maldų serija, pavadinta "melstis ir padėti", siekiama priminti laisviems žmonėms persekiojamų krikščionių kryžiaus kelius.

JAUNIMAS RUOŠIASI KELIONEI Į AUSTRALIJĄ

Vokietijos lietuvių jaunimo sąjunga informuoja apie rimtą jos atstovų ruošimąsi kelionei į VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, kuris vyks nuo 1987 gruodžio 19 iki 1988 sausio 10 Australijoje. Paskelbtoje instrukcijoje sakoma:

- Kongrese dalyvaujantieji yra suskirstyti į keturias kategorijas: atstovus, dalyvius, buvusius atstovus ir turistus. ATSTOVAI bus išrinkti vietinių PLJK komitetų atstovauti savo kraštams visoje Kongreso veikloje, Studijų dienose ir stovykloje. Numatytas mokestis, į kurį įeina pilnas išlaikymas Kongreso metu, įėjimas į visus kultūrinius, socialinius ir pramoginius Kongreso renginius ir visas transportas nuo atvykimo į Australiją iki išvykimo namo yra \$A 880.

DALYVIAIS gali būti visi kiti asmenys tarp 16 ir 35 metų amžiaus. Jiems kainuos \$A 800. Į tai įeina viskas, ką gauna atstovai, išskyrus dalyvavimą Studijų dienose, kurių metu jie kelias autobusu iš Sydnėjaus per Canberą į Adelaidę.

BUVĘ ATSTOVAI (anksčiau buvusių kongresų) už maždaug \$A 100 galės dalyvauti Sydnėje Kongreso atidarymo metu vykstančiame suvažiavime ir Kongreso renginiuose. Kitos kelionės, ekskursijos ir pragyvenimas pagal pageidavimą.

TURISTAI gali dalyvauti pasirinktuose Kongreso renginiuose, o taip pat pakeliauti po Australiją. Kaina priklausys nuo pasirinkimo. Daugiau informacijos galima gauti kreipiantis čia paduodamu adresu.

EKSKURSIJOS bus organizuojamos į dvi įdomias Australijos vietas: Great Barrier Reef ir Ayers Rock. Australijos tropikuose esantis The Great Barrier Reef yra pasaulyje didžiausias koralų rifas su šimtais tropikinių salų. Septynios dienos prabangaus gyvenimo kainuos maždaug \$A 600. Ayers Rock yra pasaulyje didžiausias monolitas, esąs pačiame Australijos viduryje. Savaitės ekskursija kainuotų maždaug \$A 400. Vienos dienos ekskursijos bus organizuojamos pagrindiniuose Kongreso miestuose ir kainuos apie \$A 40.

APSIGYVENIMAS viešbučiuose kainuoja nuo \$A 30 iki \$A 50 į dieną (po du kambarių) vienam asmeniui prabanguose viešbučiuose.

KELIAVIMAS. Skridimas į Australiją ir atgal bus organizuojamas prienamomis kainomis per Australijos oro liniją QANTAS, o vidu je - per AUSTRALIAN AIRLINES, kurios abi yra oficialios Kongreso oro linijos. Viduje skraidyti galima iš anksto nusipirkti AIRPASS bilietą už \$A 500-800, priklausomai kiek toli norima skristi. 14 dienų geležinkelio bilietas kainuoja \$A 290, o tiek pat dienų neribotas keliavimas autobusu kainuoja tik \$A 250.

Iš Frankfurto lėktuvas išskrenda 1987 gruodžio 16 d. 21.30 val. Papigintas grupės skridimas į Australiją ir atgal kainuos 2.650,--DM. Dar yra keletas laisvų vietų. Kas norėtų prisidėti, prašomas kuo greičiausiai registruotis pas Vokietijos jaunimo sąjungos sekretorių Rimantą Gumuliauską - Pattscheider Str.20, 4000 Düsseldorf-Wersten. Tel.0211/765678.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA pr a š o a u k ų

savo atstovams į VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje pasiųsti. VLJS valdyba gautas aukas paskirstys tarp atstovų, atsižvelgdama į kiekvieno finansinę padėtį.

Aukas prašome siųsti: VI.Weltkongress der litauischen Jugend, Konto Nr. 8988218 Volksbank Kreis Bergstrasse EG, BLZ 509 914 00. 6840 Lampertheim.

Visiems aukotojams iš anksto nuoširdžiai dėkoja

VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA

----- xXx -----

M I R U S I E J I

J u r g i s - A d o l f a s JAUDŽIMAS, evang.kunigas, mirė 1987 vasario 24 Flomersheime-Frankenthal. Palaidotas kovo 2 Flomersheimo kapinėse, dalyvaujant apie 200 žmonių. Buvo gimęs 1908 liepos 10 Pipirų kaime, Klaipėdos krašte. 1933 baigė Klaipėdos mokytojų seminariją. Teologiją studijavo Vytauto Didžioje universitete Kaune, Vienoje, Zūriche ir Rygoje. 1940-1941 kunigavo Kalvarijoje. 1941 repatrijavo Vokietijon. 1942-1945 tarnavo vokiečių kariuomenėje. 1950-1959 kunigavo Tūringijoje (DDR). 1959 atbėgo į Vak.Vokietiją. Iki išėjimo į pensiją 1973 dirbo kaip kunigas Ludwigshafene ir Frankenthalyje. Liko našlė Johanna, sūnus Helmutas ir kitos giminės.

B r o n ė GUŽAUSKAITĖ, VLB Memmingeno apylinkės narė, mirė 1987 sausio 18 Memmingene. Palaidota vietos kapinėse. Buvo gimusi 1908 balandžio 13. Lietuvoje buvo mokytoja. Jos brolis Pranas buvo 1941 išbėgančių bolševikų žiauriai nukankintas RAINIŲ MIŠKELYJE kartu su kitais Telšių kalėjimo kaliniais. Tėvai žuvo per bolševikų susišaudymą. Dėl sunkių gyvenimų Bronėi Vokietijoje pakriko nervai, teko gydytis įvairiose psichiatrinėse ligoninėse. Ją globoti 1982 ėmėsi O.Gustaitienės sudarytas komitetas: išrūpino gerą butą, apstatė baldais, aprūpino ir kitais buitiniiais reikmenimis. Po trejeto metų ištiko ją susisiekimo nelaimė ir turėjo eiti į senelių prieglaudą, kur ir mirė.

P e t r a s UTKA mirė 1987 kovo 8 Viernheime. Palaidotas kovo 12 to miesto kapinėse, dalyvaujant apie 80 asmenų, tarp jų apie 10 lietuvių. Liko našlė Margareta, brolis su žmona ir kitos giminės. Buvo gimęs 1914 spalio 9 Suvalkijoje. Tarnavo Ulonų pulke Alytuje. Po karo, iki išėjimo į poilsį, tarnavo amerikiečių armijos darbo kuopose.

NETEKOME VEIKLAUS LB DARBUOTOJO IR KUNIGO

Kai Vokietijos LB valdybą pasiekia žinia apie mirusį tautietį, nors ir su dideliu nenoru, jis išbraukiamas iš narių sąrašo. Su dar didesniu nenoru tenka išbraukti mirusį LB veikėją.

Velionis kun. Vaclovas Š a r k a buvo labai gyva, spalvota asmenybė ir neeilinis darbuotojas. Jis suko šiaurės Vokietijos lietuvių veiklos ratą. Be jo įsikišimo ar dalyvavimo, o dažniausiai ir vadovavimo, neapsiejo joks lietuviškas renginys bei įvykis tame krašte. Tai veiklai jis turėjo ir legitimacija - buvo Vokietijos LB valdybos paskirtas įgaliotiniu Hamburgui ir Žem.Saksonijai. Tas pareigas jis uoliai ėjo nuo 1970 iki mirties. Bet jis dirbo daugiau, negu pareigos reikalavo. Velionis nedelsė tarti žodį visur ten, kur buvo liečiami krikščionybės, lietuviybės ar žmogaus teisių reikalai. Jis rašė laiškus Maskvos ir Vilniaus komunistų vadams, reikalaudamas tikėjimo laisvės okupuotos Lietuvos žmonėms, gražinimo profaniniams reikalams naudojamų bažnyčių, leidimo visiems užsienio lietuviams lankytis tėvynėje, o ten nuolat gyvenantiems - išvykti užsienin ir t.t. Tuos laiškus išsiuntinėdavo ir užsienio valstybių konsulatams bei atstovybėms ir skelbė vokiečių spaudoje.

Hamburgo ir jo apylinkių lietuviai pasiges nuo 1952 jo gyvai redaguoto bei leisto AUŠROS VARTŲ biuletenio.

Savo nenuilstamą veiklą kun.Šarka pradėjo nuo pat Kunigų seminarijos baigimo 1946 biržely. Praėjusį birželį, jam jau sunkiai sergant, buvo iškilmingai paminėtas jo kunigystės ir

veiklos keturiasdešimtmetis. Ta proga mūsų INFORMACIJOS (žr.Nr.3/4-1986 psl.6 ir 7) tarp kitko rašė:

- Jubiliatas plačiai žinomas savo paslaugumu bei vaišingumu. Niekas, peržengęs jo slenkstį, neišeina nepavaišintas ir nepriglaustas, o jei reikia - tai ir nesušelptas. Pažįsta visus parapiečius, žino jų vargus ir džiaugsmus. Jis krikštija, tuokia, lanko ligonius ir vienišus... ir laidoja. Laiko pamaldas Hamburge, Lübecke, Neustadte, Rendsburge, Geesthachte, Bremene, Hannover, Salzgitery ir kitur. Dažnai tą pačią dieną laiko pamaldas trijose vietose, viena nuo kitos nutolusiose šimtus kilometrų. Nenuostabu, kad taip dirbdamas pervargo...

Kun.Šarka turi gražų balsą. Visur, kur tik jis dalyvauja, skamba lietuviškos giesmės ir dainos. Jis dažnai gieda ir ukrainiečių pamaldose...

Jubiliatas yra populiarus Vokietijos LB veikėjas. Kai kandidatuoja į Vokietijos LB tarybą, surenka daugiausia balsų... Jo iniciatyva suruošiami Vasario 16, Motinos dienos, Baisiojo Birželio ir kiti minėjimai, kur jis kartais pats vienas atlieka visą programą.

Kun.Šarka yra išleides keletą įvairaus dydžio Aušros Vartų Madonos ir kitais religiniais bei lietuviškais motyvais medalių bei paveikslų.

Vokietijos lietuvių katalikų sielovados vadovybė yra suteikusi kun.Šarkai dekaną titulą, o Osnabrūcko vyskupas pakėlė jį į dvasinius patarėjus - Geistlicher Rat. -

Šiais metais gegužės mėnesį būtume iškilmingai minėję jo 65-jį gimtadienį. Ta proga buvo numatytas ir leidinėlis. Deja, negailestingas mirties angelas anksčiau užvertė jo turiningo gyvenimo knygos paskutinį lapą.

Po keletos sunkių operacijų, vėžio ligos pakirstas, kun.V.Šarka mirė 1987 sausio 3 Hamburge, Šv.Marijos ligoninėje. Labai iškilmingai palaidotas sausio 14 Reinbeko kapinėse, netoli Hamburgo. Per gedulingas pamaldas Marijos bažnyčia buvo pilna žmonių. Atvažiavo du pilni autobusai iš Salzgitery ir Bad Segebergo. Karstas skendo vainikuose. Tarp jų buvo ir Vokietijos LB valdybos, velionio aptarnautų LB apylinkių, latvių, lenkų, ukrainiečių, ispanų, portugalų ir kt. Šv.mišias lotyniškai giedojo Marijos giedotojų schola. Jas aukojo Osnabrūcko vyskupo pagalbininkas Karl-August Siegel, dekanas Bernhard Tholen, prel.Justus ir apie pusšimtis įvairių tautybių kunigų, tarp jų ir 8 lietuviai. Vysk.Siegel perskaitė Osnabrūcko vyskupo ordinario Helmuto H.Wittler laišką, nusakantį velionio dorybes, ir pasakė pamokslą. Pamaldų pabaigoje padėkos vokiečių vyskupams už rūpinimąsi velioniu ir su juo atsisveikinimo žodį tarė Vokietijos liet.katalikų sielovados direktorius kun.Antanas Bunga. Vokietijos lietuvių Bendruomenės ir Vasario 16 gimnazijos vardu atsisveikino LB prezidiumo ir Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv.Alfonsas Bernatonis.

Žmonės iš bažnyčios į kapines vežė 4 autobusai. Daugelis vyko savais automobiliais. Susirinko apie 200 žmonių, daugiausia lietuvių. Prie kapo atsisveikinimo kalbas pasakė kun.Šarkos aptarnautų vietovių atstovai. Hamburgo lietuviai pavaišino laidotuvių dalyvius Marijos parapijos salėje.

Sausio 15 vakare šv.mišias už velionį Marijos ligoninės koplyčioje aukojo Osnabrūcko vyskupijos referentas pabėgėlių pastoracijai prel.Justus su tėvu dr. Konstantinu Gulbinu ir kun.A.Bunga. Buvo giedamos lietuviškos giesmės. Po pamaldų konferencijų salėje visi dalyviai buvo pavaišinti velionio sesučių iš Lietuvos atvežta duona, raguočiu bei kitais skanumynais ir gėrimais.

Keletą dienų prieš mirtį iš Lietuvos atvyko kun.Šarkos sesuo Veronika Valiulienė. Kita sesuo dėl įvairių trukdymų suspėjo atvažiuoti tik laidotuvių dieną, bet į brolio laidotuves nebesuspėjo.

Kun. V. Šarka buvo gimęs 1922 gegužės 2 Kaniukų kaime, Dukšto parapijoje, lenkų okupuotame Vilniaus krašte. Mokėsi Vytauto Didž. gimnazijoje Vilniuje. 1941 įstojo į Kunigų seminariją iš pradžių Kaune, paskui persikėlė į Vilnių. Karui baigiantis atvyko į Bavariją. Mokslą tęsė ir baigė Eichstätto kunigų seminarijoje. Į kunigus išsventintas 1946 liepos 21.

Pastoracinį darbą pradėjo Spakenbergo (Geesthacht) lietuvių stovykloje, jį tęsė Flensburge, Göttingene bei Grohno pereinamoje stovykloje, kur labai daug padėjo emigruojantiems lietuviams ir kitų tautų žmonėms. Nuo 1951 gyveno Hamburge, iš kur aptarnavo šiaurės Vokietijos lietuvius. 1955 turėjo labai sunkią automobilio katastrofą. Išliko vos gyvas, bet labai sužeistas. Vėliau visiškai pasveiko ir stropiai tęsė savo veiklą.

P a m i n ė t a s A n t a n a s M a c e i n a

Prof.dr.Antanas Maceina mirė š.m.sausio 27 Mūnstery (Westf.), sulaukęs 79 metų amžiaus. Palaidotas vasario 2 Brebersdorfe, Bavarijoje, dalyvaujant tik penkiems artimiausiems lietuviams ir vietos kaimo gyventojams. Toks ir buvo velionio noras.

Vokietijos ateitininkai ir Lietuvių fronto bičiuliai š.m. kovo 14 gedulingomis pamaldomis ir akademija paminėjo savo iškilųjį ideologą bei vadovą. Iškilmingas šv.mišias maldininkų pilnoje Hüttenfeldo bažnytėlėje auko vysk.dr.Antanas L. D e k s n y s su penkiais kunigais - A.Bunga, Alf.Bernatoniui, Br.Liubinu, K.Senkum ir D.Valenčiu. Įnešta ateitininkų vėliava. Mišių giesmes lotyniškai giedojo mokinių chorelis, vargonais grojo A.Gaidimauskaitė.

Pamoksle vyskupas sakė, kad Maceinos gedi šviesioji lietuvių visuomenė, bet labiausiai jo artimieji: šeimos nariai ir idėjos draugai - ateitininkai bei Fronto bičiuliai. Velionį apibūdino kaip idealistą visuomenininką, mokslininką, filosofą ir poetą. M.siekė mokslininko žvilgsniu įsiskverbti į paslapčių pasaulį ir jį mums atverti moksliniais veikalais ir poezija. Kuklus žmogus - nesididžiavo savo darbais, bet klausė, ar juose viskas tikslu ir teisinga. Mirties artėjimą išreiškė poezija - Jau vakaras. Ir ateini Tu, mano Dieve, pro liūdinčias vagas arimų...

Prof.dr.A.Maceinos minėjimo akademija vyko Pater A.Delpo centro gražioje salėje. Susirinko apie 80 žmonių. Šalia priekinę sieną dominuojančio kryžiaus kabojo didelis velionio paveikslas,perjuostas juodu kaspiniu. Ant stalo - puokštė gėlių. Minėjimą pradėjo artimas velionio bičiulis Vincas N a t k e v i č i u s , M.A., aptardamas M. kaip dvasios milžiną, gilų mastytoją, 20 veikalų (3 vokiečių kalba) autorių. Jį vokiečiai gal daugiau vertino negu savieji. Mūnsterio universitetas išrinko jį profesorium iki gyvos galvos. Paaiškinęs M. filofines bei teologines mintis, kalbėtojas pastebėjo, kad jam nesvetimos buvo ir politinės bei kultūrinės idėjos, radusios atgarsį ir praktiniame gyvenime. Padarė išvadą, kad netekome didelio talento, įėjusio į lietuvių filosofijos istoriją. V.Natkevičius supažindino ir su velionio kūrybine biografija, suminėdamas jo veikalus ir visuomeninę veiklą.

Perskaityti sveikinimo bei užuojautos laišakai: Lietuvos atstovo prie Šv.Sosto Stasio Lozoraičio, Lietuvių katalikų akademijos pirmininko prof. dr.Liuidimos iš Romos, dr.P.Radvilos iš Berno, Ričardo Bačkio iš Paryžiaus, prel.Jonušo iš Romos.

Iš Čikagos į minėjimą atskrido Ateitininkų federacijos vadas Juozas P o l i k a i t i s . Jis džiaugėsi, galėdamas būti su Vokietijos, ypač su Vasario 16 gimnazijos ateitininkais ir kartu su visais per šv.mišias padėkoti Aukščiausiam už Maceinai suteiktą talentą, kurio jis neužkasė, bet panaudojo kovai už Dievą - už Gėrį, Grožį ir Tiesą. Baigė savo žodį raginimu eiti ten, kur šaukia Dievas ir tauta.

Dr.Kajetonas J. Č e g i n s k a s iš Mūncheno kalbėjo apie mirtį prof.A.Maceinos raštuose. Čia tik keletas minčių iš jo brandžios paskaitos. Horacijus teigė, kad niekas istorijoje nemiršta visiškai. Bet ar mus tai paguodžia M. netekimo akivaizdoje? Ir tikintiems nemirtinumu akistata su mirtimi yra skaudi, nes ji neatšaukiama. Mirtis užbaigia žmogiškąją asmens egzistenciją. Visa egzistencija yra nuolatinis mirimas, o mirtis - paskutinis jo aktas. Nereleginiam žmogui mirtis yra išnykimas, o krikščioniui - perėjimas į kitokį buvimą. Nors mirtis yra laikinas, bet priverstinis pasitraukimas iš gyvenimo. Ir krikščionybė neneigia mirties tragikos. Mirtis yra nuodėmės pasekmė. Nuodėmė atitraukė kūną nuo dvasios ir padarė jį mirtingu. Pabrėžiamas vienišumas mirties akivaizdoje, kai nuo žmogaus pasitraukia ne tik pasaulis, bet ir Dievas. Net Kristus ant kryžiaus skundėsi - Mano Tėve, kodėl mane apleidai? Joks žmogus nedalyvauja kito mirtyje.

Mirties filosofija ir mirties teologija M. raštuose neatskiriama. Jis mirties filosofijos sistemingai neišvystė, nors apie mirtį kalba septyniuose veikaluose.

Maceina A.Jasmanto slapyvardžiu yra išleides du brandžius eilėraščių rinkinius. Moksleiviai ateitininkai Indrė bei Rimas Čuplinskai ir Aidas Palubinskas padeklamavo trejetą jo eilėraščių. Ave Marija smuiku pagrojo Kazys Motekaitis, palydimas pianinu An.Gaidimauskaitės.

V.Natkevičius, padėkojęs vyskupui ir kunigams už pamaldas, dr.K.J.Čeginskui už paskaitą, moksleiviams ateitininkams už meninę programėlę ir visiems minėjimo dalyviams už gausų atsilankymą, pakvietė neskubančius namo, į besibaigiančią Kaziuko mugę Gimnazijos valgykloje užkasti ir pasišnekučiuoti.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.jur. Adelė Loew iš Kölno 200,--DM
Donatas ir Gina Skučai iš Fairfax, USA \$ US 100,--

Dr. Vilius Lėnertas iš Stegen-Eschbacho	123,--DM
B.E.Müller iš Karlsruhe	100,-- "
Zigmas Vencius iš Heidesheimo	58,-- "
Aloyzas Janusevičius iš Griesheimo, kun.Fr.Skėrys iš Mannheimo, Witold Fuga- lewitsch iš Schleseno, Vytautas Stončius iš Kaiserslauterno, Silverijus	
Jasaitis iš Bremeno ir Simas Veiverys iš Kaiserslauterno po	50,-- "
Sofija Laukaitienė iš Müncheno, Alfonsas Miskelevičius iš Mainzo, Adolfas	
Pračkys iš Weideno, Izidorius Sragauskis iš Hamburgo, Jonas Stravinskas iš	
Limburgo ir Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno po	30,-- "
Dipl.inž.Stasys Kungys iš Kalifornijos, USA	8 US20,--
XY iš Zeppelinheimo	25,-- "
Algimantas Daubaris iš Homburgo, P.Bajoriūnas iš Heidesheimo, Jonas Petraitis	
iš Hamminkelno, Johann W.Matzpreich iš Mannheimo, Elena ir Juozas Kairiai	
iš Müncheno ir Robertas Slavikas iš Vašingtono, USA po	20,-- "
Tadas ir Meilė Mickai iš Frankfurto a.M.	14,-- "
Martin Müller iš Backnango	10,-- "
Algirdas Jusevičius iš Kaiserslauterno	6,-- "
Ačiū.	

N u m a t o m i r e n g i n i a i 1 9 8 7

Gegužės 2 - Motinos diena Romuvoje (žr.15 psl.)

Gegužės 29-31 - Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus minėjimas Stuttgarte.

Birželio 25 - liepos 2 - Vasario 16 gimnazijos kelionė autobusu į Romą. Iš Hüttenfeldo išvažiuos birželio 25 vakare, iš Romos išvažiuos liepos 1 vakare. Kaina 500 DM. Į šią sumą įeina kelionė autobusu, 5 nakvynės (po du asmenis viename kambary) ir du valgiai į dieną. Ekskursantai dalyvaus Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus iškilmėse, popiežiaus Jono Pauliaus II privačioj audiencijoje, šv.mišiose Šv.Petro aikštėje ir turės progos susipažinti su Roma. Norintys šioje ekskursijoje dalyvauti, kreipiasi tiesiog į Vasario 16 gimnaziją: 6840 Lampertheim 4, tel.06256-322.

Autobusas iš Stuttgarto į Romą išvažiuos birželio 24 ir Romoje išbus 5 dienas. Kelionė ir viešbutis Domus Mariae (netoli Vatikano) kainuos 500 DM. Dar yra laisvų vietų. Kas norėtų tuo autobusu keliauti, prašomas paskubėti užsiregistruoti pas kun.K.Senkų: Schubart Str.16 7000 Stuttgart 1, tel.0711-2622839.

Liepos 26 - rugpiūčio 9 - lietuvių tėvų ir vaikų stovykla Romuvoje. Pragyvenimas tėvams (vienam asmeniui) po 15 DM, vaikams nuo 6 metų amžiaus po 10 DM už parą. Vaikams iki 6 metų amžiaus nemokamai. Priimami ir vaikai nuo 8 iki 14 metų amžiaus. Jų pragyvenimas - po 15 DM už parą. Registruotis - Litauische Volksgemeinschaft arba Litauisches Gymnasium 6840 Lampertheim 4, tel.06256-322.

Spalio 25 - Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimas Mainze.

G a u t i l e i d i n i a i

BALTISCHES JAHRBUCH - praeitą rudenį pasirodęs trečias Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos metraštis, 250 psl. 19 straipsnių. Pusė jų aptaria tautiškumo ir krikščionybės problematiką Pabaltijy ir jų poveikį vienas kitam. Iš jų Lietuvą liečia dr.K.Čeginsko straipsnis apie katalikybės įtaką lietuviškumui, A.Hermano - apie lietuvių liuteronų tautinį sąmoningumą, Chr.Nikolajevienė pasakoja asmeninius patyrimus. Kita pusė straipsnių skirta sociologinėm ir literatūrinėm temom, iš kurių lietuviams svarbūs M.Kleino straipsnis apie Lietuvos ubagus, G.Bauro - apie paprotinę teisę Lietuvoje ir W.Schlau - apie demografinius pasikeitimus Pabaltijy po II pas.karo. Šį leidinį dar galima įsigyti už 15 DM pas Baltisch-Christlicher Studentenbund, Annaberger Str.400, 5300 Bonn 2 arba pas Artūrą Hermaną, C.M.v.Weber-Str.14, 6919 Bammental.

HEIMATGRUSS - Tėviškės pasveikinimas. Taip pavadino Lietuvos vokiečiai savo kasmet leidžiamą ir Alfredo Franckaičio gabiai redaguojamą metraštį. Šiemetinis jau 31-mas leidinys, 120 psl. Turbūt geriausiai jo turinį apibūdina pirmas vieno rašinio sakiny: "Gauni 'Tėviškės pasveikinimą', vartai jį, žiūri paveikslus ir nepajunti,kai mintimis atsirandi Lietuvoje - praaityje prieš 45 metus (žr.Georg Groneberg, 23 psl.). Kaina - 6,30 DM. Adresas: Landsmannschaft der Deutschen aus Litauen. 5760 Arnsberg 1, Burgstrasse 17.

Vokietijos LB valdyba D-6840 Lampertheim 4, Romuva. Tel. 06256-322.
Sąskaita banke (Bankverbindung) - Deutsche Bank Weinheim BLZ 670 700 10 Konto-Nr.5817978